

Ponedjeljak, 30. jun 2003.

Svedok Imre Agotić

Svedok B-1244 (delovi privatnih sednica
odlukom Pretresnog veća otvoreni za javnost)

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.02 h

FHP na osnovu originalnog transkripta MKTJ preveo delove privatnih sednica koje su odlukom Pretresnog veća otvorene za javnost

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, rekli ste da je u vreme o kojem vi svedočite, u stvari nije bilo albanskog nacionalizma, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Možda je bilo, ali ne u onoj mjeri kako je to u nekim sredstvima informiranja i u javnosti prikazivano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vam je poznato koliko je desetina hiljada Srba i Crnogoraca pod pritiskom napustilo Kosovo u tom periodu, na primer od 1980. do 1990. godine? Od onih demonstracija posle Titove smrti 1980. godine pa do 1990. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je da je bilo iseljavanja. Da li je to sve bilo pod pritiskom ili cijenim jedan bitno mali dio u odnosu na ono što je prikazivano u sredstvima informiranja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ništa vam nije poznato o ubistvima, o paljevinama, rušenju kuća, crkava, grobalja, svih oblika silovanja, pljački, svih oblika pritisaka pod kojima je nekoliko desetina hiljada Srba napustilo Kosovo tada?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Meni konkretni slučajevi, izuzev onih koji su prikazivani u sredstvima informiranja, nisu poznati, jer ja na Kosovu, izuzev jedanput službeno, nisam ni bio, tako da ne mogu svjedočit koliko je to istina. Ali temeljem razgovora sa jednim brojem ljudi sa Kosova, i Srba i Crnogoraca koji su bili u postrojbama JNA, temeljem razgovora sa mnogim Albancima, došao sam do zaključka, i to je moja ocjena, da je taj problem bitno, bitno preuveličan, i to na strani Srba u smislu prikazivanja pritiska i iseljavanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vi govorite, dakle, kažete da ne znate o tome, ali govorite na primer na četvrtoj strani u trećem pasusu da je bila ekspanzija srpskog nacionalizma, i kao primer navodite izlaganje relikvija Svetog Save po Srbiji, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi znate ko je Sveti Sava?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, znam ko je Sveti Sava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rastko Nemanjić, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Osnivač srpske crkve i srpske škole.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. I najveći srpski svetac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi da nije možda i on bio srpski nacionalista?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam da li je nacionalizam kao takav u njegovo vrijeme postojao, ali znam da su njegove mošti iskorištene tih godina radi vrlo značajnog oživljavanja srpskog nacionalizma na prostoru bivše Jugoslavije, više na istočnom dijelu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je l' to bio nacionalizam, ta aktivnost Crkve ili negovanje nacionalne i kulturne tradicije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja cijenim da je bio nacionalizam kroz formu negovanja tradicije i oživljavanja uspomene na te prve dane srpske države u vrijeme Svetog Save.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vrlo dobro, generale. A imate li još neku, pošto ste naveli ovaj primer sa Svetim Savom, imate li još neku nacionalističku ideju koja je korišćena za koju ste vi, kao obavještajni oficir JNA, znali?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Imam. Ja nisam bio obavještajni oficir, ja sam bio oficir sigurnosti ili kako se tada zvalo oficir bezbjednosti. To su dve značajno različite funkcije u JNA bile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi sasvim kratko, kako ste vi kao jugoslovenski oficir doživeli pobjedu HDZ na izborima u Hrvatskoj?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Doživio sam kao pobjedu jedne stranke koja je izložila svoj program i za koju su se većina građana Republike Hrvatske na demokratskim izborima opredjelili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate za koje se ideje zalagao HDZ tada?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Znam. Zalagao se prije svega za veći, veća, za drugačiju, za rekonstituciju SFRJ. Znači, za drugačije odnose u SFRJ.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li Hrvatska na bilo kakav način, po vašem stanovištu, u to vreme bila degradirana u SFRJ?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. Bila je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na koji način?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bila su drugačija vremena nego što su bila u vrijeme kada je SFRJ pod drugim nazivom, još 1945. godine konstituirana i drugačije su međunarodne okolnosti i drugačije je bio cjelokupan razvoj društveno-političkih prilika. Neki konstitutivni elementi te SFRJ su otišli sa političke scene i normalno je da je bilo potrebno nju rekonstituirati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li su vam poznati stavovi još 1989. godine HDZ-a, čak i pre izbora u vezi sa Nezavisnom Državom Hrvatskom i tako dalje?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Možda je bilo i vjerovatno je bilo, kao i u svakom pokretu, pojedinaca koji su imali i neprihvatljive pozicije za jedan građanski nazor u vezi konstituiranja jedne suvremene i demokratske zemlje. Ali to su minorne pojave u odnosu na cjelokupnu želju hrvatskog naroda i ljudi koji su se za HDZ tada opredjelili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite mi, molim vas, da li ste kao načelnik bezbednosti Petog vazduhoplovnog korpusa znali da se još septembra 1990. godine u Petrijevicima u staroj kući Adama Meštovića noću tajno delilo naoružanje pripadnicima HDZ? Jedan deo je predat Merčepu za područje Vukovara, a deo otišao za Orahovicu i Baranju.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nisam znao. To nije bila zona odgovornosti Petog korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi niste međusobno komunicirali i znali informacije o tome šta se događa na prostorima Jugoslavije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Neke stvari smo razmjenjivali, ali neke nismo. U ovom slučaju i u ovakvim slučajevima služba bezbednosti JNA nije bila zadužena za rad prema civilnim institucijama, već Službe državne sigurnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako ste bili prema vojnim, da li vam je poznato, kao načelniku bezbednosti, da je u Sloveniji u to vreme, u svrhe otcepljenja, ilegalno uvezena velika količina oružja, da su stvorene formacije, da je pri napadu na JNA ubijeno 40 nevinih mladića...

SUDIJA MEJ: Umesto da slušamo recital, pogledajmo da li svedok zna nešto o tome. Ja ću postaviti svedoku pitanje da izbegnemo stalna ponavljanja. Gospodine generale, znate li išta o Sloveniji? Da li je to bio deo koji spada u vaše područje nadležnosti?

SVEDOK AGOTIĆ: Jeste.

SUDIJA MEJ: U redu, u redu. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To spada u nadležnosti gospodina Agotića. Da li znate za pogibiju tih potpuno nevinih mladića koji su došli na odsluženje vojnog roka u Sloveniju?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, čitao sam to u sredstvima informiranja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ništa više od toga ne znate?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ništa više. Ja sam tada bio prije toga suspendiran sa dužnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, recite mi je li JNA želela da sačuva Jugoslaviju?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je očuvanje Jugoslavije bila dužnost JNA, koja proističe iz Ustava Jugoslavije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Prema tada važećem ustavu, JNA je to bila dužna i to je bila jedna od zadaća.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete na strani 4 da je JNA smatrala da izbor novih nacionalističkih vlasti u Sloveniji i Hrvatskoj vodi raspadu Jugoslavije, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam da li sam rekao nacionalističkih vlasti, ali novih vlasti u republikama Hrvatskoj i Sloveniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je nesumnjivo da je JNA u suštini pravilno procenila posledice dolaska na vlast ovih stranaka u Hrvatskoj i Sloveniji?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U osnovi, kad se to gleda sa današnjeg stanovišta, onda je uvođenje višestranačkog sustava u SFRJ, bez prilagodbe tadašnjeg društveno-političkog sustava novim uvjetima, dovelo do toga. Samo je pitanje ko nije dozvolio prilagodbu tim novim uvjetima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da ta pitanja ostavimo za drugu priliku. Vi navodite dalje da je u tom smislu SSNO izdao naređenja kojima se nalaže da se Jugoslavija mora sačuvati.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kažete da, da se slovenačko i hrvatsko rukovodstvo ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Imate li primerak svoje izjave, gospodine generale?

SVEDOK AGOTIĆ: Imam.

SUDIJA MEJ: U redu, ne morate da se pozivate na vašu izjavu ako vam nije potrebno, ali ako može da vam pomogne tokom ispitivanja i kod ovih

pitanja, ako želite, možete da pogledate eventualno neke diskrepance. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da se hrvatsko i slovenačko rukovodstvo, znajući za naređenje SSNO počelo pripremati, to kažete na 4 strani u sedmom pasusu, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kako i zašto su se oni pripremali?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Onog trenutka kada je JNA evidentno se okrenula jednoj strani u sukobu na prostoru bivše Jugoslavije, srpskoj strani i crnogorskoj, tada je logika stvari da se druge ugrožene koje nemaju tu JNA iza sebe, moraju pripremiti za samoobranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zar nije obratno? Zar nisu prvo počeli razni akti nasilja upravo protiv JNA i protiv srpskog stanovništva u Hrvatskoj? Da gledamo to hronološki.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ako kronološki gledamo, onda su prvi mitinzi i prve demonstracije i zastrašivanja zahtjevima krenuli iz Srbije i Crne Gore i onda je logika stvari da su druge republike bile u situaciji da se pripremaju da brane svoje interese.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zar se nisu mitinzi u Srbiji i Crnoj Gori ticali isključivo Srbije i Crne Gore i bez ikakvog pominjanja bilo kakvih drugih republika i bilo kojih problema izvan Srbije i Crne Gore? Zar nije bilo tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je djelimično tačno. Jer je, mitinzi su poslije se prelili na druge prostore bivše Jugoslavije. A vi dobro znate, na prostoru Hrvatske i želje za mitinzima, takozvanim mitinzima istine, koji su trebali se organizirati na prostorima Hrvatske i Slovenije. Šta je to drugo nego izvoz nacionalizma na ove prostore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad kažete miting istine, to je bila namera Srba sa Kosova da u Ljubljani upoznaju građane Slovenije sa svojim patnjama i pritiscima kojima su tamo bili izloženi. Zašto to smatrate nacionalizmom?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To su samo nositelji bili pojedinci sa Kosova. Ali uz njih su desetine tisuća drugih nacionalističkih bojovnika, ili bi mo-

gli reć, nacionalistički opredjeljenih ljudi išli, prema tome, nije to sa Kosova, Kosovo je samo iskorišteno kao povod tome. Tako je to doživljavano na prostoru Hrvatske i Slovenije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, generale, da li vam je poznato šta se desilo donošenjem Ustava Hrvatske, da su Srbi izbačeni iz ustava kao konstitutivan narod, da je došlo do velikog otpuštanja iz javnih službi, iz policije, pa čak i iz zdravstva i tako dalje i da su protesti bili okrenuti, pre svega, ka tome?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je djelimično tako. Bilo je tu pojedinačnih slučajeva, ali to nisu bile masovne pojave. Ja garantiram da je sa mnogom u Hrvatskoj vojsci bio veliki broj Srba i Crnogoraca koji su se od prvog do zadnjeg trenutka borili u redovima Hrvatske vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li vam je poznato šta se dešavalo, ne samo na tom političkom planu, nego kad je reć o nasilju? Da li vam je poznato šta o aktivnosti Branimira Glavaša, Merčepa i ostalih, koji su kreirali jednu klimu i atmosferu zasnovanu na jednom brutalnom nasilju prema pojedincima i grupama drugih nacionalnosti? Je li tako ili nije, generale?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije tako. To je djelimično tačno ali je, nasilja su krenula već u fizičkom smislu sa prostora koja su u Hrvatskoj naseljena pretežito srpskim stanovništvom. Konkretno, augusta 1990. godine su prve barikade na tom prostoru postavljene a ne na prostoru koji su pretežitom djelu nastanjeni hrvatskim življem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li po vama barikada neko ofanzivno sredstvo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Barikada je samo početak pred ofanzivna sredstva a to se pokazalo tačnim, da su poslje toga ofanzivna sredstva bila. A šta hoćete manju ofanzivu od toga ako postavim barikadu i ne dozvolim legalno izabranoj vlasti da na tom prostoru realizira svoje ovlasti. To je krajnje ofanzivno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, a recite mi da li vi Branimira Glavaša smatrate ekstremistom ili ne?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne bih želio se sada izjašnjavati o gospodinu Glavašu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je u Hrvatskoj krajem 1990. i početkom 1991. godine došlo do osnivanja partijskih paravojskih formacija? I da je u toku bilo veliko ilegalno naoružavanje? Je li to tačno ili nije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Djelomično je tačno da je bila priprema Hrvatske za obranu, a ne za napad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li pretio neko da napadne Hrvatsku?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Prijetili su mitinzi koji su se preljevali u Hrvatsku i zahtjevi koji su iz Srbije dolazili prema Hrvatskoj za otcjepljenjem djela njene teritorije, time ugrožavanje teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znate li i jedan takav zahtev iz Srbije? Vi govorite o zahtevima iz Srbije. Znate li jedan takav zahtev iz Srbije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Znam 101. Samo ovog trenutka spominjem zahtjev generala Dušana Pekića i društva koje je držalo mitinge na Petrovoj Gori i diljem Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislite na generala Dušana Pekića koji je iz tih krajeva i koji je bio penzionisan u to vreme, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno koji je živio u Beogradu zadnjih 50 godina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, mnogi su generali živeli u Beogradu, ali on je bio penzioner i bio je sa tih prostora. Je li to tačno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Znam za slučaj Šešelja koji je mitinge držao u Istočnoj Slavoniji i Baranji, vjerojatno i na drugim prostorima. Ovog trenutka se ne mogu sjetiti. On nije rođen na prostoru Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, nego na prostoru Bosne, to je tačno. A dobro, da li znate sve o ovim ilegalnim kanalima naoružanja koje je organizovao Špegelj i da li vam je poznato išta o aferi Kikaš?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: O takozvanim ilegalnim kanalima Špegeljevimi mi nije sve poznato, a u vezi Kikaša znam ono što je u sredstvima informiranja objavljeno i u vezi njegovog zrakoplova šta je dovezao i kada je je to dovezao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada je dovezao?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Negdje septembra 1991. godine, konkretno, možda polovicom, ali to je vrijeme kada je već plamtio rat na prostoru Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da je tim oružjem koje je ilegalno uneto u to vreme, samo u toku 1991. godine ubijeno ili bez traga nestalo 600 Srba iz Siska, stotine Srba iz Splita, Šibenika, Zadra, Gospića, Karlovca, pa i samog Zagreba. Evo nabrajam vam samo mesta gde nije bilo nikakve ...

SUDIJA MEJ: Idemo redom, ali oprezno. Vi ste izneli sada niz vrlo ozbiljnih tvrdnji. Postavlja se pitanje da li ima u tome istine i svedoku treba dati priliku da na njih odgovori. Samo trenutak. 600 Srba, rekli ste, nestalo je iz Siska. Ima li u tome istine?

SVEDOK AGOTIĆ: Ja o tome ne znam, gospodine predsjedniče Suda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro ...

SUDIJA MEJ: Možda to nije istina, možda je to propaganda, međutim, kaže se i da je njih na stotine nestalo iz Splita. Ima li u tome istine?

SVEDOK AGOTIĆ: Taj dio nije bio u mom domenu posla i ja ne mogu o tome svjedočiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro da li možete...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Pričekajte. Moramo se pobrinuti da se na ovakve tvrdnje da prilika svedoku da odgovori. Dakle, da ispravno postupamo kad su u pitanju ovakve tvrdnje. Druga područja koja su spomenuta su Gospić i Karlovac. Ima li u tome istine?

SVEDOK AGOTIĆ: Isto tako, gospodine predsjedavajući, ja za taj dio ne znam.

SUDIJA MEJ: A Zagreb?

SVEDOK AGOTIĆ: Ja sam bio vojni zapovjednik i ne znam za može biti bitne akcije koje je eventualno netko drugi vodio. Ali znam da su poslje rata iznošeni podaci koji su vrlo, vrlo značajno preuveličani. Pojedinačnih slučajeva progona je sigurno bilo. Poznat je slučaj obitelji Zec u Zagrebu, koji se vodi i danas pred hrvatskim sudovima, ali toliki broj o kojem se ovdje govori, ja sam uvjeren da nije točan, iako ja ne raspolazem saznanjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ne raspolazete saznanjima, ali ste sigurni da to nije tačno. A možemo li da se složimo generale, da ova mesta kao što su Sisak, Šibenik, Zadar, Karlovac, Zagreb uopšte nisu mesta u kojima su Srbi držali nekakve mitinge ili pravili neke barikade, već su sva ta mesta pod kontrolom hrvatske vlasti, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, ta su mjesta pod kontrolom hrvatskih vlasti i u tim gradovima nije bilo mitinga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako onda objašnjavate ova prilično masovna ubistva iz tog vremena, upravo u tim gradovima u tom periodu?

SUDIJA MEJ: Ako je to tačno, što on ne prihvata, tako da to ne možete da mu tvrdite kao da je tačno. Ne morate da odgovarate na ovo pitanje, ono nije prihvaćeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, generale, je l' vi tvrdite da sve ovo nije tačno što sam nabrojao?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja tvrdim da ja o tim podacima ne znam i da sam o njima upoznat iz kasnijeg pisanja u sredstvima informiranja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, kad govorite o sredstvima informisanja, da li vam je poznato da su "Zagrebačke novosti", 15. marta 2002. godine, znači prošle godine, zagrebačke novine objavile podatke o sabirnom logoru na Zagrebačkom velesajmu i činjenice vezane za to? Da li vam je poznato, da li vam je poznato to iz tog vremena ili vam je tek naknadno poznato iz novina?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Naknadno sam pročitao u novinama, a ne u to vrijeme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, u to vreme niste ništa znali o logoru na Zagrebačkom velesajmu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ništa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li sad znate da je bio taj logor i da je tu nestalo mnogo ljudi?

SUDIJA MEJ: Nećemo tako. On je rekao da je čitao o tome u novinama, nema smisla da ga pitate. Možete sa istim uspehom bilo koga da pitate o tome. Nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej (May), ja moram da reagujem na to što kažete da sa istim uspehom mogu bilo koga da pitam. Gospodin Agotić je bio na vrlo visokoj funkciji i morao je znati ove činjenice.

SUDIJA MEJ: On vam je rekao da ne zna. Čitao je o tome iz štampe, to je njegov odgovor. Ako on tako kaže, nema smisla protivrečiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej. A da li se sećate da je list "Hrvatska ljevica" objavio spisak 107 ubijenih Srba u Sisku? Imena, dakle, ne samo broj, nego na primer, imena 107 ubijenih Srba u Sisku?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nisam nikada čitao taj list.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 5, u pasusu 2 vaše izjave navodite kako sam ja stalno govorio da Jugoslaviju treba sačuvati. Jeste tako izjavili?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Približno tako sam izjavio, ali ne mogu nać taj pasus baš točno što ste citirali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam citiram pasus drugi na strani 5 vaše sopstvene izjave.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno to sam izjavio koje tu piše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vaš predsednik Stjepan Mesić, kad je sedeo na tom mestu na kome vi sad sedite, rekao je da sam ja hteo da razrušim Jugoslaviju. Pa sad mi recite šta je vaše mišljenje, ovo što piše u vašoj izjavi ili što kaže vaš sadašnji šef, gospodin Mesić?

SUDIJA MEJ: On ne može da komentariše čak i ako je to tačno, mada se ja ne sećam tog dela svedočenja. Čak i ako je to tačno, svedok ne može da

komentariše šta je rekao neki drugi svedok. Vi ste sad pročitali šta ste napisali u svojoj izjavi, generale. Da li je to tačno ili ne, što se vas tiče?

SVEDOK AGOTIĆ: Ovo je tačno, ali ako se uzme u obzir cijela rečenica, znači i od zareza do točke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Završite, još ste nešto hteli da kažete

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Znači: "Kao i da svi Srbi moraju živjeti u jednoj jedinstvenoj državi". To daje sasvim drugu dimenziju ovoj prethodnoj tvrdnji iz prethodne rečenice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pročitajte onda celu rečenicu da budemo, da budem načisto šta u njoj piše.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: "Vasiljević je djelovao u skladu sa Miloševićevim opredjeljenima zato što je Milošević stalno govorio da se Jugoslavija mora očuvati kao i da svi Srbi moraju živjeti u jednoj jedinstvenoj državi".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, zar nisu svi Srbi živeli u SFRJ?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno. Živjeli su svi u SFRJ.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I svi Muslimani i svi Hrvati i svi drugi južni Sloveni živeli su u SFRJ.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Odnosno, ispravljam se, najveći dio Srba, Muslimana i svih drugih je živio. Imamo mi svojih nacionalnih manjina svih sa prostora bivše Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Naravno, naravo, svih nacionalnih manjina imaju i Srbi i Hrvati i svi drugi u okolnim zemljama i dosta u dijaspori, to nije sporno. A dobro, da li je procena JNA da će hrvatsko i slovenačko rukovodstvo, to vam je na strani 5 u trećem pasusu, upotrebiti silu bila ispravna?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije bila ispravna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Iz procjene da će upotrebit' silu koja je bila pogrešna procjena u vrijeme 1990. i do prve polovine 1991. godine, da bi se odcjepili nije se crpila, crpio stav da treba se opredjelit' za ono rukovodstvo u bivšoj SFRJ, republičko, u ovom slučaju srpsko koje je za očuvanje Jugoslavije pa makar i u suženom obliku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas drugu stvar pitam. A da li je, evo preformulisaću pitanje, pošto je reč o tome da su procenili, kako vi ovde kažete da, da će upotrebiti silu, da li je bila logična, sobzirom na tu procenu, naredba da se izvrši premeštanje naoružanja Teritorijalne odbrane u skladišta JNA? Je l' to učinjeno u svim republikama?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bilo je logično sa stanovišta rukovodstva koje se stavilo u sukobu na jednu stranu, ali bilo nelogično i neustavno razoružat jedan ili dva naroda, konstitutivna u bivšoj SFRJ.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, pa vi dobro znate da je naoružanje Teritorijalne odbrane u svim republikama stavljeno u magacine JNA, dakle i u Srbiji i u Crnoj Gori i u Makedoniji, čak smo imali i poslanička pitanja u skupštini Srbije zašto se to čini. Da li je vama to poznato?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je da je naoružanje Teritorijalne obrane u svim republikama bilo na potpunom raspoloženju rukovodstvu Teritorijalne obrane. To u Hrvatskoj i Sloveniji od svibnja (maj) 1990. godine nije bio slučaj. Za druge republike na garantiram.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nije vam poznato da je to sprovedeno u svim republikama, nediskriminatorno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja toga trenutka kad je izdata ta zapovjed nisam znao kako je na prostoru bivše SFRJ, van Hrvatske i Slovenije, sprovedeno. Ali iz kasnijih saznanja vidim da to nije točno, da u Bosni nije oduzeto naoružanje Teritorijalnoj obrani. Da li je u Srbiji i Crnoj Gori i Makedoniji, to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je neko od predstavnika Srba na bilo kom prostoru bivše Jugoslavije pretio da će JNA biti meta srpskih napada?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi na petoj strani, u petom pasusu navodite da je glavni zadatak Drugog odelenja kontraobaveštajne službe Ratnog vazduhoplovstva u Zagrebu bio naoružavanje Srba u Hrvatskoj. Je l' to tvrdite?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete da ste informacije dobili od nekih pripadnika JNA koji su odlazili iz JNA, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: I dobio sam od njih i dobio sam od ovog koji je vodio taj detašman, čije ime sam u prethodnom iskazu spomenuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi jeste li vi videli to uputstvo o naoružavanju Srba u Hrvatskoj, koja su, kako kažete, stizala u Upravu bezbednosti?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nisam rekao da su stizala u upravu, nego da su stizali iz Uprave bezbednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, iz Uprave, popravljam.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ali su ta uputstva, odnosno usmene zapovjedi stizale usmenim putem, koliko sam ja informiran od ljudi o kojima sam i ranije govorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pogledajte molim vas, stranu 8, prvi pasus, pošto je to vezano za naredbu SSNO i načelnika Generalštaba da se svo oružje Teritorijalne odbrane preseli u skladišta JNA. Da li su na taj način podjednako razoružani i Hrvati i Srbi? Evo vidite na strani 8 prvi pasus vaše izjave. Jesu li razoružani podjednako i Hrvati i Srbi?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije mi potpuno jasno pitanje.

SUDIJA MEJ: Molim našeg sudskog referenta da priđe. Našli smo, hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, jesu li, u sastavu jedinice većinom su bili, kažete bili mladi časnici koji su došli iz Petog korpusa, a više od 70 posto njih su bili Srbi.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jesu li tim odlukama o razoružavanju razoružani podjednako i Hrvati i Srbi? Šta je bio cilj naredbe da se oružje

uzme iz ruku civila koji su mogli međusobno da dođu u nekakav sukob? Šta je bila namera? Je li to bila jedna dobra namera vojske da onemogući sukob ili nije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je samo jednostrano točno. Razoružani su legalni organi Hrvatske, ali je to i drugo oružje iz JNA djeljeno po srpskim selima. To je smisao tih događanja u to vrijeme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, jeste li vi videli nečiju naredbu da se to deli po, po tim selima?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da sam od čovjeka koji je tu zapovjed dobio, sa zabrinutošću i njegovom i mojom, u to vrijeme primio tu informaciju i da su te zapovjedi išle usmenim putem. A druga je stvar poznata, da je u to vrijeme, u hrvatskim novinama pisalo, a nije demantirano sa strane JNA, da su uhapšena dvojica pripadnika JNA sa punim kamionom naoružanja u Istočnoj Slavoniji, koji su isto djelili po srpskim selima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi, ko ih je uhapsio?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Uhapsio ih je, pripadnici MUP-a Republike Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate ovde kad je Čandić svedočio, govorio da su to bile pojedinačne i samovoljne akcije pojedinih policijskih ili vojnih komandanata? Vi niste videli nikakvu naredbu koja je došla od SSNO ili Generalštaba ili bilo koga, je li tako ili nije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam vidio naredbu, već sam objasnio zašto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a recite mi je li u drugom odjelenju bilo oficira hrvatske nacionalnosti?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bili su dvojica od kojih je jedan otišao sa JNA za Beograd. Kasnije suđen u Beogradu, tri, pet godine zatvora, a drugi je izišao iz JNA u jesen 1991. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi, da li su vlasti u Hrvatskoj u to vreme bile prijateljski nastrojene prema vašim jedinicama?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mislite jedinicama JNA?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, jedinicama JNA, pošto ste vi bili pukovnik JNA u to vreme.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bile su raspoložene prijateljski.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, jeste li imali bilo kakve zadatke kao oficir bezbednosti u pogledu zaštite svojih jedinica i svega što se dešavalo, ono što vam je spadalo u dužnost, što ste sami rekli?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jesam. Imao sam klasične zadatke zaštite jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, oficiri koji su napuštali JNA, jer kažete da se menjala struktura, je li njih neko izbacivao iz JNA ili su oni otišli svojom voljom i na taj način menjali strukturu JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To su dva procesa. Do mog izlaska, 2. jula 1991. godine, dio takozvanih nepouzdanih oficira je smjenjen sa svojih dužnosti, a iza toga su ljudi samostalno podnosili zahtjeve i dobivali odobrenje za izlazak iz JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, samostalno podnosili zahteve i odlazili iz JNA.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U vrijeme početka i trajanja slovenačkog rata, samostalno su zahtjevi podnošeni i po hitnom postupku dobivali odluke da mogu ići.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni su te zahteve podnosili svojom voljom, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da ste samo zahvaljujući pomoći generala Tusa koji je bio tada načelnik Ratnog vazduhoplovstva uspeli da zadržite svoje mesto u Petom korpusu, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I navodite da vas je s tog mesta nastojao da smeni vaš nadređeni, pukovnik Rakočević, jer je, kako kažete, na ključnim mestima želeo ljude koji su bili, po njegovom mišljenju, pouzdani, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da vama nije verovao?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je. Procjenjujem da je to tako. Nikad mi on to nije rekao, ali po postupcima sam procjenio da je to tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je to bilo tako zato što mu je, sobzirom da je bio, kako vi tvrdite, opredeljen za ideju očuvanja Jugoslavije, bilo poznato da vi to niste?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To nije tačno da je on bio za Jugoslaviju, a ja ne. Obojica smo bili za Jugoslaviju, ali u različitim varijantama i različitim opredjeljenjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, generale, moramo da štedimo vreme, da li ste direktno ili indirektno učestvovali u blokadama svojih, svoje dojučerašnje kasarne, objekata i svojih vojnika? Da li vam je poznato da su sve kasarne u Hrvatskoj bile blokirane?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, jeste li vi u tome učestvovali?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Direktno nisam, ali indirektno kao zapovjednik Zbora garde u to vrijeme da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je pod vašom neposrednom komandom izvršena blokada kasarne u Bjelovaru, i skladišta municije u Bjelovaru, kasarne u Gospiću, kasarne "Logorište" u Karlovcu i tako dalje? Je li to tačno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Blokade tih vojarni, obe su bile izvršene u vrijeme dok sam ja bio zapovjednik Zbora garde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je, znači, pod vašom komandom izvršeno, je l' tako, gospodine generale?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Može se tako reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je prilikom ovih blokada i napada na kasarne ubijeno 36 vojnika i oficira JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam tačan broj koliko je ubijenih, al' znam da je bilo poginulih i ranjenih na obe strane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li se sećate da je od strane tih koji su se nalazili pod vašom komandom pred strojem zarobljenih vojnika u kasarni u Bjelovaru ubijen, pored još četvorice oficira i komandant brigade?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Znam da je poginuo komandant brigade, ali na koji način, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je poznat događaj na Koranskom mostu kad je 13 pripadnika TO zaklano i masakrirano, Srba?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Taj slučaj mi je poznat iz kasnijih sredstava informiranja i suđenja koje je održano osumnjičenim za taj slučaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi nemate nikakve veze sa tim slučajem?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne, nemam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, molim vas koje ste dužnosti obavljali kao starešina Zbora narodne garde? Vi ste bili na čelu Zbora narodne garde, je l' tako, generale?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tačno da je u sastavu Zbora narodne garde već u prvoj polovini 1991. godine bilo oko pet stotina raznih stranih pripadnika, iz raznih zemalja?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam dužnost primio 10. avgusta 1991. godine i ne znam kakvi su i koji ljudi primani do tada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da su bili?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Znam da je bilo ljudi iz dijaspore, Hrvata, znam da je bio veliko broj stranih građana u postrojbama Zbora narodne garde u kasnijem toku rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, kako ste vi, kao bivši oficir JNA, reagovali kad ste saznali da su i ta lica, stranci, učestvovali u blokadama kasarni JNA i ubijanju vojnika širom Hrvatske?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije mi se to činilo ništa nelogičnim, jer su bili pod zapovjedanjem hrvatskih časnika i dočasnika i stavili se u službu zaštite i obrane Republike Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi da li vam je poznato da su u sastavu Paraginog HOS-a bili organizovani Škoti, izvesni major Vard (Ward), kapetan Džon Tomson (John Thomson), poručnik Dejv Hoskins (Dave Hoskins) koji su o zverstvima pripadnika HOS dali intervju novinaru Entoni Rodžersu (Anthony Rodgers), da li se sećate toga?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam čitao to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste, kao oficir Zbora narodne garde, odnosno kao rukovodilac Zbora narodne garde bili upoznati sa aktivnostima paravojnih formacija, evo, na području Vukovara 1991. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bio sam djelomično upoznat da je bilo izvesnih pokušaja organiziranja i uspelih organiziranja, mimo Zbora garde, ali je to logika početka rata i formiranja jedne vojske. Relativno brzo su sve te postrojbe stavljene pod jedinstveno zapovjedništvo Hrvatske vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro da li imate znanja, saznanja šta se u vezi sa aktivnostima tih paravojnih formacija dešavalo u Vukovaru, još u junu 1991. godine, pre eskaliranja sukoba?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su vam uopšte poznate aktivnosti Parage u Vukovaru?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam da li je Paraga uopće bio u Vukovaru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorim o njegovim, o njegovim pripadnicima.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nisu mi poznata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisu vam poznata. Dobro. A da li ste imali kontakte sa predstavnicima paravojnih formacija sa tog područja?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Imao sam neka javljanja nekih roditelja čiji su sinovi poginuli na tom prostoru i njihovo traženje je bilo da pomognem u pronalazaženju mrtvih tjela. Drugih kontakata sa tim postrojbama na prostoru Vukovara nisam imao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato ko je Marin Vidić zvani Bili?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate ko je Ferdinand Jukić zvani Jeja?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Znam i njega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste se ikad sreli sa tim ljudima?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Sa obojicom sam se sreo. Sa Jukićem prije pada Vukovara a sa Vidićem Bilim poslje povratka iz zarobljeništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je poznata izjava Vidića Bilog o zverstvima koje su upravo vršili u Vukovaru oni koji su bili postavljeni od Ministarstva odbrane Hrvatske da brinu o odbrani Vukovara?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Čitao sam o tome u njegovim intrvjuima poslije. Skoro je to bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da kada ste se sastali s Vidićem i Jukićem u Zagrebu, povodom njihovog zahteva ministru odbrane, da im se stave na raspolaganje oficiri koji će komandovati akcijama protiv JNA? Je l' tako bilo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Sa Vidićem Bilim se nisam sreo u Zagrebu tada, nego je dolazio veći broj izaslanstava iz Vukovara sa ciljem traženja pomoći i u ljudstvu i u materijalnim sredstvima uz zapovjedništvo Zbora narodne garde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, je li tačno da ste zadatak dali Mili Dedakoviću, zvanom Jastreb i Branku Borkoviću?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam, koliko se sjećam, 28. ili 29. avgust 1991. godine svojom zapovješću poslao Milu Dedakovića, Branka Borkovića i još jednog mladog potporučnika inženjera da pomognu u obrani Vukovara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li vam je poznato da je upravo taj Mile Dedaković, zvani Jastreb, koga ste vi, kako sami kažete, lično poslali da rukovodi akcijama u Vukovaru, neposredno odgovoran za ubistvo nekoliko stotina srpskih civila, ali i vojnika?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije vam poznato...

SUDIJA MEJ: Ima li ikakve istine u ovim tvrdnjama, koliko je vama poznato, gospodine generale? Ovo optuženi iznosi na svoj uobičajeni način, za to, koliko je meni poznato, za sada nema dokaza. Da li vi išta o tome znate? Da li vi znate da postoje eventualno neki dokazi u tom smislu? Recite nam, da ste vi čuli za to, da li biste nešto učinili u vezi sa tim?

SVEDOK AGOTIĆ: Gospodine predsjedavajući, kada sam ja došao za zapovjednika Zbora garde, dolazilo je iz Vukovara puno izaslanstava sa molbom što sam u predhodnom izlaganju i rekao. Tada su mi i oni pričali o vrlo složenom stanju u Vukovaru, da su slabo organizirani, da su slabo naoružani a da su okruženi sa svih strana od postojbi JNA i da se iz rejonu vojarni koja je bila u Vukovaru često svakodnevno granatiraju naselja vukovarska, odnosno grad Vukovar. Tom prilikom je bilo i izvjesnih nezadovoljstava sa rukovodstvom Teritorijalne, Sekretarijata za narodnu obranu Vukovara na čijem čelu je tada bio Merčep, da je slabo organizirao. Drugih saznanja o nekakvim masovnim stradanjima na bilo koji način, ja tada nisam imao. Ali treba znat da je se u Vukovaru branilo najviše do 1.200 do 1.300 ljudi, slabo naoružanih, i nema nikakve logike da su oni mogli počinuti nekakve velike masakre nad drugom stranom. I na kraju, poznato mi je da je u obrani Vukovara sudjelovao veliki broj drugih nacionalnosti, ne samo Srba, ne samo Hrvata, nego i Srba, Mađara, Slovaka i Čeha. Prema tome, nije mi logika da su oni tako organizirani mogli napraviti nekakve velike masakre. Da li je bilo pojedinačnih, to je stvar ljudi koji to znaju konkretno stanje. Ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Htio bih nešto razjasniti. Da li je bilo izveštaja o žrtvama među stanovništvom Vukovara?

SVEDOK AGOTIĆ: Bilo je. Svakodnevno su dolazili izvještaji o mrtvim i velikom broju ranjenika, koji je, kojima je punjena vukovarska bolnica. I to je bila, to je bio najveći problem, nedostatak ljekova i puni bolnički kreveti i hodnici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, samo da preciziramo, ja uvažavam to da vi onda niste bili na licu mesta i niste neposredno mogli

znati. Ali da li vi tvrdite da vam ništa nije poznato o ubistvu nekoliko stotina srpskih civila u Vukovaru? Da li vi to tvrdite, samo kažite da ili ne?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Je li tačno da je kasarna u Vukovaru bila blokirana? Samo kažite da ili ne.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije bila blokirana? Dobro. A, dobro, recite mi onda da li, želim da vas pitam jednu drugu temu, da li je tačno da je od prve polovine 1992. godine značajan kontingent oružanih snaga Hrvatske bio na teritoriji Bosne i Hercegovine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato, na primer, koliko je hrvatskih snaga bilo na teritorije opštine Odžak polovinom 1992. godine u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato. Ja mogu odgovarat' za stanje hrvatskog Ratnog zrakoplovstva, jer sam u to vrijeme bio njegov zapovjednik i to znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Doći ćemo i na to. A da li vam je poznat dokument-naredba, nastala 14. juna 1992. godine u zapovedništvu 102. brigade HV, upravo u opštini Odžak, da se zarobljenici Srbi iz vojnog zatvora u Odžaku, koji je bio, pretpostavljam, pod vašom komandom, da se upotrebe za čišćenje minskih polja i da se posle toga vrate u zatvor? Jeste imali prilike da vidite ta dokumenta?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto vam nije poznato, vi onda ne znate ništa o tome da se posle nisu vratili i tako dalje, neću vas ni pitati. A da li vam je poznato da je, prema podacima jugoslovenske savezne Komisije za sakupljanje građe o ratnim zločinima, samo u Posavini na području Bosne i Hercegovine postojalo 17 logora u koje su internirani Srbi i da su oni bili pod neposrednom kontrolom HVO-a?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ništa vam nije poznato o prisustvu hrvatske vojske na području Bosne i Hercegovine od 1992. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi generale, vi ste kao komandant vazdušnih snaga bili aktivno uključeni u operaciju "Oluja", je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da vaše aktivnosti povodom "Oluje" nisu okončane trenutkom pada Knina?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Aktivnosti su okončane trenutkom završetka operacije "Oluja", a ona je trajala, koliko se ja sjećam, 72 sata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, je li tačno da ste pratili kretanje izbegličkih kolona hiljada i hiljada Srba tokom te operacije i da li vam je poznato bombardovanje vašeg vazduhoplovstva tih izbegličkih kolona?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato da je hrvatsko zrakoplovstvo bombardovalo izbjegličke kolone.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa izgubili ste oficira, pilota iznad teritorije Bosne i Hercegovine u dejstvima nad izbegličkim kolonama. Da li se sećate toga?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To nije tačno. U toku "Oluje" hrvatsko Ratno zrakoplovstvo nije imalo ni jedan gubitak. Imalo je jedan oštećeni zrakoplov koji je sletio na aerodrom "Pleso", ali ni jedan ljudski gubitak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je poznato da vas je upravo za taj zločin napada na izbegličke kolone optužio i vaš nekadašnji kolega, pukovnik hrvatski Janko Bobetko?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poznat mi je intervju generala Bobetka, ali on, koliko ja znam, ne može optuživat. On može iznositi svoje stavove. To je pravo njegovo i njegovo mišljenje, ali on je u to vrijeme bio isključen iz vođenja operacije tako da on nije ni informiran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to što je rekao Bobetko, nije istina, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ono što se odnosi na mene, nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali se slažete da se radi o vrlo ozbiljnim optužbama, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ako bi bile točne, slažem se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, molim vas, pretpostavljam da su vam sve arhive hrvatske dostupne i da vi kao najviši vojni funkcioner imate mogućnost da se upoznate sa sadržinom svega onoga što se tamo nalazi?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja nisam čuo pitanje. Vi ste samo konstatali

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, je li to tačno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U principu ja mogu doć' do svakog dokumenta koga zatražim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se u tom smislu bilo ko odavde obratio radi dostavljanja ove arhivirane dokumentacije o tako ozbiljnim optužbama kakve je izneo Bobetko?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Meni to nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sobzirom da vršite funkciju na kojoj ste sad, da li smatrate da nema nikakvih smetnji da se dođe do podataka iz arhiva koje opovrgavaju upravo te optužbe Bobetka na vaš račun ili na adresu generala Tusa i Stipetića i ostalih? Vi znate da je tu bilo dosta raznih optužbi.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Hrvatska je se obavezala u suradnji sa Haškim tribunalom dostaviti sve dokumente koji se traže od strane Haškog tribunala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li vam je poznato da vas je upravo udruženje izbeglica iz Republike Srpske Krajine koje ima sedište u Banja Luci, zbog ovih aktivnosti stavilo na listu ratnih zločinaca odgovornih za srpske žrtve od avgusta 1995. godine u operaciji "Oluja"?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato, ali u nagađanjima nekih žutih novina sam i to pročitao, ali službeno nigdje mi nije to saopćeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto nemamo vremena, ja želim samo da predemo kratko, sasvim kratko nekoliko konstatacija iz transkripta sastan-

ka, ovde piše: "U predsjedničkim dvorima 23. kolovoza (avgust) 1995. godine, zapisnik sa razgovora predsednika Republike Hrvatske Franje Tuđmana sa vojnim dužnosnicima Republike Hrvatske, održanom u predsjedničkim dvorima 23. kolovoza (avgusta), početak u 10.00". To je ovaj vaš, vaše, gospodine Mej, oznaka je 01325991, ovo je prilično obiman zapisnik. Ja ću citirati samo par stvari. Sa strane tri konstatuje se, dakle: "Područje Petrove Gore i oko te gore. Na tom prostoru prije rata, dakle te tri općine," to je na ovoj karti što je jako crveno istaknuto, "na tom području je živjelo 4.259 Hrvata, samo 4.259 Hrvata," to ja citiram, ne ponavljam, "a 26.298 Srba, dakle, gotovo potpuno prazan prostor i nacionalni prioritet broj 1 je da se to područje napuči Hrvatima i napraviti koliko je god moguće da se napravi jedan balans," sećate se toga, vi ste prisustvovali na tom sastanku koliko ja vidim iz, iz samog stenograma.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne sjećam se toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sećate li se da ste prisustvovali sastanku?

SUDIJA MEJ: Gospodine generale, kada optuženi postavi sledeće pitanje u vezi sa sledećim pasusom, možete da pogledate zapisnik i onda možete da nam kažete o tome. Da, izvolite? Koje je vaše sledeće pitanje?

SVEDOK AGOTIĆ: Ja nemam zapisnik, gospodine predsedavajući.

SUDIJA MEJ: Znam, pronaći ćemo ga za vas. U međuvremenu, koje je vaše sledeće pitanje, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ovde samo iznosim, gospodine Mej, nekoliko činjenica iz kojih se vidi da se u stvari radi o etničkom čišćenju ...

SUDIJA MEJ: Ma, znam, znam, vi ste rekli šta ste hteli reći u vezi sa tim. Koje je vaše sledeće pitanje? I onda će svedok moći pogledati dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sledeće pitanje je, gde, na primer, doktor Jure Radić kaže, to je strana 013259995, u Kninu je, recimo, bilo 1.600 Hrvata, u Srbu 29, u Doljanima nijedan, u Donjem Lapcu 14. Dakle, reč je o čisto srpskim naseljima, pogotovo kad je reč o Srbu, gde ima 29 Hrvata, u Doljanima nijedan, u Donjem Lapcu 14, je l' tako, gospodine Agotiću?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, to su pretežito bila srpska naselja, ali ne znam što to sad ovdje bi ja trebao odgovarat u vezi toga. Ja nisam bio na sastanku gdje je analizirano nacionalni sastav stanovništva Hrvatske ili pojedinog kraja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo je na tom sastanku na kome ste vi bili. Ja samo taj transkript i čitam ...

SUDIJA MEJ: Pogledajte, pogledajte dokument. Dopustite svjedoku da pogleda dokument. Niko nema taj dokument. Dobro, vi kažete da je on bio prisutan na tom sastanku, je li tako? Gospodine generale, recite nam, molim vas, slažete li se sa tom konstatacijom ili ne? Da li zapisnik zaista pokazuje da ste vi bili prisutni na tom sastanku?

SVEDOK AGOTIĆ: Prema onom što sam ja našao, gospodine predsjedavajući, ja sam bio prisutan. Ja detalje ne znam, ali iza ovoga koje sam pronašao, a da sam ja referirao, ja stojim i danas. To je očito razmatranje o tome kako će se provest operacija "Oluja" koja je za desetak dana i počela.

SUDIJA MEJ: Kakva je bila priroda tog sastanka, podsetite nas, molim vas?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, ja mislim da je ovde nespornost. Radi se o sastanku koji, koliko ja razumem, je bio, kako je rekao gospodin Slobodan Milošević, 23. kolovoza (avgusta), a ne o ...

SUDIJA MEJ: U redu, u redu. Gospodine Milošević, molim vas, možete li da date svoj primerak svjedoku kako bismo bili sigurni da govorimo o istom dokumentu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam rekao šta je, ali ja ne mogu da mu dam primerak, ja mu mogu kasnije dati primerak. To je vaš, ja hoću samo da pređem preko nekoliko elemenata iz toga, iz tog stenograma i ništa drugo, jer je on bio prisutan ...

SUDIJA MEJ: Pa, dajte da pogleda dokument na koji se pozivate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, izvol'te.

SUDIJA MEJ: Da. Dobro, kako bi bili sigurni da svi govorimo o istom dokumentu, neka ga svedok pogleda. Gospodine generale, da li je to isti dokument kao onaj koji ste maločas gledali?

SVEDOK AGOTIĆ: Prema prvoj stranici, je. Evo prvu stranicu sam usporedio, evo možemo usporediti treću. Točno. To je taj isti dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ne gubimo vreme, gospodine Mej, ako je ikako moguće, evo, generale, pogledajte, pogledajte stranicu, pogledajte stranicu 01326006. Samo jedan mali citat: "Slažem se da treba to iskoristiti s...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: 006?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 006, jeste, to je ovaj njihov broj, broj koji oni ovde daju stranicama po dokumentima: "Slažem se da treba to iskoristiti i da zapravo na taj način taj Knin učinimo veoma brzo hrvatskim". Ovde se govori stalno o strukturi stanovništva i onda strana 01326026 kaže: "Vojnić je imao 76 Hrvata i 7.300 Srba," onda opet odgovor: "Dobro, sad će to biti drugčije". Ja ću da preskočim mnoge delove. Evo ovde imate, to sam obeležio samo da bi vas podsetio da ste bili na tom sastanku, to je strana 01326032, kaže general-pukovnik Imre Agotić: "Udbina je, gospodine predsjedniče, jedno od dva najboljih mjesta u Evropi za jedrenje".

SUDIJA MEJ: Strana, broj strane? Molim vas pročitajte ga polako za zapisnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: 01326032. Ovo uzimam samo kao dokaz da je svedok bio na sastanku. Uopšte nije bitno, pošto on govori o svom stručnom mišljenju u vezi sa aerodromom, ali je prisutan na sastanku, to nije sporno.

SUDIJA MEJ: Sećate li se tog sastanka, gospodine generale?

SVEDOK AGOTIĆ: Sjećam se. To je očito sastanak koji je razmatrao gdje i kako će biti razmještena hrvatska vojska na prostoru Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ću da preskočim mnogo toga. Pogledajte stranu 01326073. Dakle, ovde govori Tuđman i kaže, između ostalog, srednji pasus na toj strani: "A onda jasno ovo što si kazao, da ne

razmišljamo plitko. Možda je neko gledao kada sam na zadnjem predizbornom govoru 1990. godine malo nediplomatski rekao da su granice hrvatskog perca neodržive. Ali znači i nismo slučajno stvarali Hrvatsku Republiku Herceg Bosnu i HVO i sada bi bili proveli one operacije tamo, ali znači točno je da nikad u Hrvatskoj povjesti hrvatski vojnik nije kontrolirao veću teritoriju nego do sada, ali jasno, da još u formalno-upravnom smislu ne možemo drugačiju organizaciju napraviti nego što smo je prijedložili". Prema tome, da li je moguće, generale, da vi tvrdite da Hrvatska vojska nije bila na teritoriji Bosne i Hercegovine, da nije zauzela sve te prostore o kojima se ovde govori, kao o tome da hrvatski vojnik nije nikad držao u svojoj istoriji toliku teritoriju, a vi znate da je za vreme NDH bila praktično i cela Bosna i Hercegovina uključena i da se ovde kaže ...

SUDIJA MEJ: Ne, ne, prekinuo sam vas jer držite govor. Vi ste sada pročitali jedan vrlo dugački pasus iz tog zapisnika. Počnimo ovako. Da li je predsednik Tuđman, da li se vi sećate da je on rekao ovo šta je ovde zapisano? Sećate li se toga, gospodine generale?

SVEDOK AGOTIĆ: Ja se ne sjećam svih detalja, ali postoji velika vjerovatnoća da je to točno tako citirano kako je tada i rečeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Neću dalje time da se bavim, ja samo želim da zbog činjenice da su vama, kako ste i sami rekli, dostupni ovi transkripti, je l' tako, sa, vi ste sada savetnik sadašnjeg predsednika, transkripti su dostupni pa sam želeo samo da jedan transkript, koji se odnosi, samo ću da nađem deo koji među svojim saradnicima, dakle, predsednik Tuđman demantuje priče koje su se širile o nekakvoj, nekakvoj, na mojim sastancima, evo na strani 01515277 ovog transkripta...

SUDIJA MEJ: Da li je to isti sastanak?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto imate ovu oznaku, to je sastanak 7. svibnja (maj) 1997. godine u predsedničkim dvorima i odnosi se na ...

SUDIJA MEJ: 7. maja koje godine? Molim vas da ponovite radi zapisnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: 1997. godine.

SUDIJA MEJ: Pričekajte dok svedok nađe.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, za vašu informaciju, mi imamo ove beleške, predsedničke beleške ovde u kući, ali sada trenutno imamo prevod samo onih delova koji se tiču svedoka, a nemamo prevod ovih delova koje gospodin Milošević sada citira, mislim, nemamo ih ovde u sudnici.

SUDIJA MEJ: Mi ćemo sada da napravimo pauzu kako bismo mogli ovo da rešimo, ali imate li vi primerak zapisnika ovog sastanka od 7. maja?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ja pretpostavljam da imamo, ali ga nismo još pronašli.

SUDIJA MEJ: Dobro, ja mislim da bi bilo mudro da sada napravimo pauzu na 20 minuta nakon koje će se nastaviti ispitivanje.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Sada imamo primerke zapisnika, a nadam se da ima i svedok, od sastanka od 7. maja u predsedničkoj palati. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, nadam se da imate u vidu da ovo prilično sporo ide kroz ovaj transkript, pa ćete mi, pretpostavljam, dati malo više vremena.

SUDIJA MEJ: Videćemo kako napredujemo. Dajte da počnemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine generale, prvo, da li je jasno šta je povod ovog sastanka, ili da preciziram pitanje, da li je jasno da je povod ovog sastanka informacija koju je dao, kako oni kažu, "odvjetnik Nobilo" o svedočenju Stjepana Mesića, stim da to ostane u diskreciji da se ne bi otkrilo da je on dao te informacije o tajnom svedočenju Mesića ovde u vezi sa jednim drugim procesom koji se vodio?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja gledam ovaj zapisnik 7. svibnja (maj). Prvo, ja nisam bio na tom sastanku nikada u društvu sa Nenadom Ivankovićem, Markicom Rebićem, prema ovom koja vidim

imena, Branko Tuđen, tako da vam ja ništa o tome više ne mogu reći. Ja bih ga morao izučiti, pa da dam svoje mišljenje o njemu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja to razumem, ali molim vas, da imate u vidu, sobzirom na činjenicu koju ste sami potvrdili, da u vam dostupni ovi transkripti iz sastanaka predsjednika Tuđmana i njegovih saradnika. Evo, pogledajte na strani 01515277: "Predsjednik," pazite ovo, slušajte to, vidite kada će biti prevod a on sam za sebe kaže kako je "Tuđman manipulirao i ratnu situaciju iskoristio, donosio odluke koje bi morao Sabor," to da li će se "Hrvatska vojska angažirati u Bosni i Hercegovini, ali bitno je ...

SUDIJA MEJ: Koja je to strana, može li neko može da nam pomogne?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Strana 11 na, na samom, na samom zapisniku: "Ali bitno je da on neke razgovore koje smo imali u užem krugu, ali sada lažno interpretira. Sve se svodi na to, videćete, da sam se ja sastao sa Miloševićem 48 puta oko podjele Bosne," to kaže Tuđman, a kasnije priznaje da sam se prvi put sastao na njegov predlog: "Ja sam se sastao sa Miloševićem dva puta bilateralno i jednom zajedno, ja, Milošević i Izetbegović i čak smo dali," to možete reći, molim vas ...

TUŽILAC UERC-RECLAF: Strana 11.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Strana 11, pa posle 12: "Negde u Ženevi (Geneva) kazali zajedno baš zato što su se tu ponavljale te stvari da smo na tom sastanku delili Bosnu, a rekli smo da nikad nije bilo govora o podeli Bosne, a da smo sa Alijom razgovarali, to je bilo proljeće 1992. godine, rat u Hrvatskoj je stopiran, ali je Alija htio ostati u Jugoslaviji," i onda govori o tome da je rešenje bilo što su u bivšoj Jugoslaviji postigli sa hrvatsko-srpskim sporazumom, odnosno da stane rat. Dakle, da li je jasno da je ovde vaš sadašnji šef, Mešić, lažno svedočio tome ...

SUDIJA MEJ: Ne može tako. Ja ovo neću da prihvatim. Ovaj svedok nije bio prisutan, on apsolutno ne može da komentariše nešto čemu nije prisustvovao. Nema smisla postavljati mu pitanja te vrste, pogotovu o svedočenju nekog drugog svedoka. Možete naravno da ga pitate za sastanke kojima jeste prisustvovao, ali o tim sastancima kojima nije prisustvovao i njihovom

statusu ćemo morati mi da odlučimo. To nije nešto o čemu on može da odgovara. Imate li još pitanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam u vidu, gospodine Mej, da general ima pristup svim ovim stenogramima i da je mogao da utvrdi ovo što predsednik Tuđman govori da li je tačno ...

SUDIJA MEJ: Ne. Činjenica da je on imao pristup tim zapisnicima ne znači da on može da svedoči o tome. Ako je prisustvovao, može, ali ako ne, on ne može komentarisati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej, razumem onda da ne mogu da ga pitam o ovom transkriptu ali pretpostavljam da bar možemo konstatovati da je ovo originalni zapisnik, je l' tako, generale? Uostalom, ja sam ga dobio ...

SUDIJA MEJ: Da li ovo vama izgleda kao autentično?

SVEDOK AGOTIĆ: Izgleda mi autentičnim, a ako ga je hrvatska strana službeno dostavila, onda u to ne treba sumnjati, po meni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, generale, je 'l nekadašnji vaš pretpostavljeni, general Antun Tus, danas šef stalne misije Republike Hrvatske pri NATO, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, generale, hrvatska avijacija pod vašom komandom nije bila aktivna samo u vreme "Oluje", već i ranije, je li to tačno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je hrvatska avijacija po vašoj naredbi se angažovala na vazdušnom prostoru iznad BiH-a i sadejstvovala sa muslimanskim snagama protiv bosanskih Srba?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U kom smislu mislite sadejstvovala i djelovala?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, sadejstvovala u smislu borbenih dejstava.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije tačno da je sadejstvovala u smislu borbenih dejstava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nije bombardovala kolone bosanskih Srba, nije bombardovala položaje, nije bombardovala na strani muslimanskih snaga snage bosanskih Srba?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije bombardovala na strani muslimanskih snaga niti je vršila borbena djelovanja na prostoru Bosne izuzev 1992. godine ili treće, ne sjećam se tačno, južno od Save, prema artiljerijskom položaju iz kog su tučena naselja na lijevoj obali Save na teritoriji Hrvatske. Tom prilikom nam je jedan avion, MIG-21 oboren i pilot poginuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako se zvao taj pilot?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Taj pilot se zvao Anton Radoš.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jeste imali i jednog izgubljenog pilota koji se zvao Perišin ili slično?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u kojoj ste prilici imali tog izgubljenog pilota, takođe nad teritorijom Bosne i Hercegovine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Perišin je oboren na teritoriji Republike Hrvatske u djelovanju tokom operacije "Bljesak" 2. svibnja (maj) 1995. godine i njegov je avion i dan danas na teritoriji Republike Hrvatske nije izvučen sa tog prostora. To je i materijalni dokaz da je oboren na prostoru Republike Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jedan deo je pao na prostor Republike Hrvatske, a jedan deo na prostor Republike Srpske. Pa je li ste našli Perišina tada?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko mi znamo o mjestu njegovog pada, jer je se katapultirao, to je bilo na južnoj obali Save, znači na prostoru Bosne je katapultiran, ali je avion pao na ljevu obalu Save, znači na prostor Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A on pao na prostor Bosne i Hercegovine, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: On je pao na bent, na nasip na obali i tada je zarobljen, odnosno ubijen, ili je prilikom pada poginuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, ne znate ništa o tome precizno, ali je to bilo u dejstvima protiv snaga Republike Srpske. To je nesumnjivo, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno, on je protiv snaga ne Republike Srpske, nego protiv snaga takozvane vojske SAO Krajine, na ljevoj obali Save prije mosta kod Stare Gradiške. On je imao zadaću tuć' po artiljeriji na, koja je branila i čuvala most i tukla hrvatske snage.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, recite mi, molim vas, da li vam je poznata sadržina informacije odeljenja odbrane sektora bezbednosti Hrvatske Zajednice Herceg Bosne od 14. septembra 1993. godine, dakle u vreme kada ni na koji način hrvatske snage nisu mogle biti na toj teritoriji?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo ja ću vam samo pročitati, pošto imam taj dokument ovde, a onda ću vam ga dati da ga pogledate. Iz njega se vidi da je, kaže: "Pošto je iz Viteza došao apel o kritičnom stanju sa streljivom, pristupili smo realizaciji posla," i onda se govori da je helikopter od Lovrića iz glavnog štaba HVO, "tražili smo da napravi molbu za Divulje," dakle za vašu bazu, "da ima tri teška ranjenika u Vitezu i da treba helikopter za njihovu evakuaciju," to je bio izgovor posle konsultacije koje je on obavio sa generalom Imrom Agotićem. Odgovor je bio: "Neka ti ranjenici idu u Kiseljak kao i ostali iz Nove Bile," što će reći, to je bila šifra, nije bilo nikakvih ranjenika nego ste prevozili municiju. To se vidi iz ovog, iz ovog dopisa. Sećate li se toga?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tokom rata u Bosni, Hrvatska je sa transportnim helikopterima obavila više od sto letova u cilju evakuacije ranjenika sa prostora Nove Bile, Kiseljaka, Vareša, Travnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to razumem generale, ali ovde se lepo kaže: "Trebalo napomenuti da je operacija Kiseljak-Međugorje bila u tjeku, što je general Agotić iskoristio da da takvo obrazloženje kao da ne zna

pozadinu ovakvih aktivnosti," i onda se dalje kaže: "Leteli smo na visini," nije važno, "uspešno smo se spustili na samom izlazu iz Busovače prema Vitezu i bez gašenja motora ...

prevodioci: Molim vas da sporije čitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Počeli iskrcavati streljivo," dakle, ovde nije reč o bilo kakvim ranjenicima, "iskrcaj je trajao oko osam minuta, nakon čega smo uzleteli i uspešno ponovo stigli na Firule, a potom u ZB "Divulje". Pošto na mestu istovara u Busovači nije bilo ranjenika, nismo nikog i povezli, a to smo EZ monitorima obrazložili da smo gađani prilikom pokušaja sletanja te da smo od toga odustali, što su sa ozbiljnošću prihvatili". Dakle, ovde se ne radi o evakuaciji ranjenika, nego naprotiv, o transportu municije. Evo, pogledajte ovaj ...

SUDIJA MEJ: Da, neka svedok pogleda taj dokument. Sačekajte samo trenutak dok on to dobije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hercegovina, Hrvatska Zajednica Herceg-Bosna, Hrvatsko vijeće obrane.

SUDIJA MEJ: Generale, recite nam, pre svega, koji je datum na dokumentu ako vidite?

SVEDOK AGOTIĆ: 14. septembra 1993. godine, isti su dokumenti i jedan i drugi. Gospodine predsjedavajući, ja prvi put vidim ovaj dokument. Ja ne znam da li je autentičan, ne mogu garantirat i onda mi je teško komentirat sve navode u njemu, ali na Firulama, ako je helikopter sletio, onda je dovezao ranjenike, inače nema, nije imao potrebe sletiti na Firule. Znači ranjenika je bilo i on izvještava da je sletio na Firule u Splitu. Da li su oni u toku tih letova koji su bili radi evakuacije ranjenika, povijeđenih i dostave ljekova u bolnicu u Novoj Bili gdje je bila cjelo vrijeme bolnica tokom rata i odvozili neku drugu vrstu pomoći, to meni nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali, generale ...

SUDIJA MEJ: Samo malo. Ovo ćemo razjasniti. Nova Bila, podsetite me, da li je to u Vitezu, u opštini Vitez ili gde?

SVEDOK AGOTIĆ: Točno, Nova Bila je u općini Vitez, bolnica ratna.

SUDIJA MEJ: Znači, prihvata se da je bilo helikopterskih letova radi evakuacije ranjenika odatle, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ: Bilo je preko stotinu letova radi evakuacije ranjenih i povrijeđenih.

SUDIJA MEJ: Da?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, ako mogu da vam pomognem, taj dokument je Tužilaštvo prevelo, mi smo ga dobili i postoji i na engleskom jeziku i ja ga imam. Ja sam to pre neki dan dobio od Tužilaštva ...

SUDIJA MEJ: U redu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Mogu i vama da pokažem, možete da vidite, on je na engleskom jeziku ...

SUDIJA MEJ: U redu. U redu, hvala, uzećemo. Nastavite, gospodine Milošević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja tvrdim suprotno, da se ovde nije radilo o evakuaciji, evo, kako objašnjavate drugi pasus ove informacije: "Treba napomenuti da je operacija Kiseljak - Međugorje bila u tjeku, što je general Agotić iskoristio da da takvo obrazloženje, kao da ne zna pozadinu ovakvih aktivnosti".

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedavajući, ja ponavljam da ja ne znam da li je dokument autentičan. Ja samo tvrdim da je transportnim, nenaoružanim helikopterima evakuirano preko tisuće ranjenika i povrijeđenih sa prostora Bosne i Hercegovine, svih djelova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, vi tvrdite da niste tako dostavljali municiju vašim snagama u Bosni i Hercegovini. Je li to što vi tvrdite?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja nisam bio ni zadužen za municiju nit sam sa njom raspolagao i to tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da nisu korišćeni helikopteri pod vašim zapovedništvom da transportuju municiju?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tvrdim da nisu korišćeni pod mojim zapovjedanjem za transport municije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine Mej, ja bih želeo da se ovo uzme kao dokazni predmet, a da li je to autentično ili nije, to se lako može ustanoviti. Isto tako tražim da se uzme kao dokazni predmet i onaj prvi transkript sastanka na kome je učestvovao general Agotić, dakle, ne ovaj drugi koji kažete da ne može da komentariše, ali onaj prvi na kome je učestvovao, što smo ustanovili.

SUDIJA MEJ: On ne može da komentariše, ali sa druge strane, može da prepozna da li je autentičan i zbog toga možemo da ga prihvatimo kao dokazni materijal, najverovatnije.

(Pretrsko veće se savetuje)

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, ako smem, prvi dokument koji želi gospodin Milošević da se uvede u dokazni materijal je od 23. avgusta 1995. godine i gospodin Agotić je bio na tom sastanku.

SUDIJA MEJ: Prvi zapisnik od 23. avgusta 1995. dobiće broj prvog dokaznog predmeta odbrane, prvi sledeći broj.

sekretar: To će biti 153 dokazni broj Odbrane.

SUDIJA MEJ: Sledeći zapisnik od 7. maja, mada je tačno da svedok nije bio prisutan, on je ipak priznao da je to autentičan dokument, a takve dokumente mi prihvatamo. Može da dobije sledeći broj.

sekretar: Dokazni predmet Odbrane 154.

SUDIJA MEJ: I konačno, dokument Herceg-Bosne od 14. septembra 1993. godine može da dobije sledeći broj.

sekretar: Dokazni predmet Odbrane 155.

SUDIJA MEJ: Nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste imali prilike, gospodine Agotiću, da vidite izjavu, ja sam je dobio samo na engleskom, Arifa Pašalića koju je dao ovde, koja je veoma opsežna i gotovo čitava govori o angažovanju hrvatskih snaga na području Bosne i Hercegovine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nisam imao prilike vidjet njegovu izjavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li želite da je sad pogledate?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ako ...

SUDIJA MEJ: To je opet nešto što je neko drugi rekao i apsolutno je irelevantno za ovog svedoka. Ako želite nešto iz te izjave da iznesete ovom svedoku, imate pravo. Ali nema smisla da svedok pregleda tu izjavu, jer to nije prihvatljivo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ja bih mogao, gospodine Mej, čitavu izjavu da mu iznesem, ali evo na primer, na strani 7 te izjave kažete: "26. oktobra 1992. godine ja sam stigao u Prozor i general Slobodan Praljak, bio je general Hrvatske vojske, ali je bio u glavnom štabu, Glavnom stožeru HVO, a sa nama je takođe bio i Pera Zelenika iz HVO-a i Srećko Vučina, takođe iz Glavnog stožera HVO Mostar. Jedinice HVO od kojih su neke nosile oznake Hrvatske vojske i komandant jedinice, Šiljeg je u to vreme, čini mi se, imao čin majora, sada su kontrolisali Prozor". Da li, dakle ovo je 26. oktobar 1992. godine, je li general Slobodan Praljak general hrvatske vojske?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko se sjećam, tada je već bio general Hrvatske vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bio general Hrvatske vojske. Šta je general Hrvatske vojske radio u Prozoru, ako vi kažete da Hrvatska vojska nije bila na teritoriji Bosne i Hercegovine za vreme tih operacija?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja nisam zapovjedao sa generalom Praljkom, on je bio u Ministarstvu obrane pomoćnik ministra za politički rad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li može ova izjava da se, gospodine Mej ...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, mi smo sad raspravljali o tome koliko još vremena trebate imati i odlučili smo da vam damo još 15 minuta. Sve skupa, dakle, imate još do kraja 20 minuta. Što se tiče izjave, ako želite da ona postane dokazni predmet, odgovor znate, ne. Mi smo to već primenili pre, izjave svjedoka nisu dopustiv dokaz, osim izuzetnih okolnosti koje se ovde ne primenjuju. Vi uvek možete da pozovete dotičnog svjedoka ako želite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li ovaj konkretni detalj koji sam citirao iz izjave nešto želite da komentarišete ili ne? Da li smatrate da je on netačan?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To ne mogu komentirat'.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali da zaključimo oko toga, vi ste vrlo jasno rekli da Hrvatska vojska za vreme rata u Bosni i Hercegovini, nije bila u Bosni i Hercegovini. Je l' tako, generale?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. E sada mi dozvolite da samo se vratim na jedno pitanje, pošto ste vi govorili o tome da u vreme kad je Vasiljević bio načelnik bezbednosti JNA, odnosno Uprave bezbednosti JNA, nije bilo drugih nacionalnosti. Je li tačno da je Uprava bezbednosti uvek imala dva generala i u praksi najčešće su bili Hrvati? Bio je Mišković, pa Domankušić, inače Domankušić je tast gospođe Florens Hartman (Florence Hartmann), Grubišić, Baričević, Pavičić, jesu li svi oni bili u Upravi bezbednosti i svi bili Hrvati?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko znam, to su generali u Upravi bezbednosti, ne znam od svih njih nacionalnosti. To je bilo davno i tad ja o tome nisam razmišljao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a 1990. godine ...

SUDIJA MEJ: Ovde se sada tvrdi da je jedan od njih svekar gospođe Florans Hartman, znate li je li to tačno ili nije? Možda vi i ne znate zapravo ko je gospođa Hartman.

SVEDOK AGOTIĆ: Ja gospođu Florans Hartman vidim u izjavama na hrvatskoj televiziji, ali da li je ona udata ili kakvo je njezino obiteljsko stanje, to nemam pojma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, kad je general Vasiljević bio načelnik uprave, zamenik je bio general Tumanov, inače Makedonac, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Načelnik Prvog odeljenja Slovenac Maks Pen, pukovnik, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam da li je u to vrijeme on bio načelnik Prvog odeljenja, ali znam da je Maks Pen Slovenac i da je bio jedno vrijeme u službi sigurnosti, ali na kojoj dužnosti od 1989. godine pa nadalje, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zatim je bio Hrvat Lorencini, je l' vam on poznat?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: On mi je poznat iz vremena njegovog službovanja u Petoj vojnoj oblasti, a na kojoj dužnosti je kasnije bio, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li tačno da ste, u vreme kad ste vi suspendovani bila sumnja da imate veze sa jednom stranom obavestajnom službom zbog čega je bilo u opasnosti da budete suđeni, je l' tako ili nije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To prvi put čujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale. Govorili ste u glavnom ispitivanju o nekim događajima, uzeli su za primer tabulator 34, izveštaj majora, nisam baš čitko zapisao njegovo ime, Rikšića ili tako nešto, o stradanju civila u Škabrnji koji je išao Devetom korpusu, kako ste objasnili, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda izveštaj na tabulatoru 35, komandira voda vojne policije, takođe izveštaj iz Škabrnje, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, da li je iz ovoga jasno da je vođena istraga kada je reč o radnjama koje su preduzimali predstavnici JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja tako cjenim da su organi sigurnosti vojne policije vodili istragu povodom Škabrnje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste čuli da je slučaj, uzeli ste za primer tabulator 5, za događaje u Bruškoj, da je tu bilo objašnjenje dato, ustaško-diverzantska grupa. Čuli ste, vi tvrdite da je to pripisano Hrvatima, a JNA je imala drugačiji stav nego što je prezentirala milicija iz Benkovca. Jeste li tako rekli?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li to znači, prema ovom tabulatoru 6 da je JNA svoju istragu, bar po onome šta vi tvrdite, vodila objektivno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Prema toj zabilješci se tako može zaključiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda ste govorili o, to je u tabulatoru 7, o dolasku 24 lica iz Knina i iz onoga što ste kao podatke ovde komentarisali stručno, rekli ste da su to ljudi bili iz SAO Krajine a ne JNA. Je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da ste se vi zalagali da se novoizabrana rukovodstva Slovenije i Hrvatske moraju priznati. Ja moram da vam kažem, generale, prvi put sam sad od vas čuo da rukovodstva Slovenije i Hrvatske nisu bila priznata, odnosno, da su bila nepriznata. Da li se vi sećate da su ta rukovodstva učestvovala u redovnom političkom životu Jugoslavije, da su predsednici učestvovali na sednicama predsedništva SFRJ onda kad su predsednici Republika pozivani? Ja lično sam sedeo na mnogim sednicama sa Tuđmanom i drugim članovima Predsedništva SFRJ ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na sednicama Predsedništva SFRJ na kojima je o u svojstvu predsednika Hrvatske predsedavao, prisustvovao, a ja u svojstvu predsednika Srbije. Dakle, o kakvom nepriznavanju rukovodstava Hrvatske i Slovenije vi govorite? Janez Stanovnik je bio iz Slovenije takođe.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Moja izjava, gospodine Miloševiću, se odnosi na priznavanje vrha JNA novih rukovodstava ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi govorite o odnosu JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. U tom smislu sam ja dao i primjer temeljem čega sam to tvrdio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, samo još jedan detalj da račistimo. Govorili ste da ste bili ovlašćeni pregovarač sa JNA, da je u ime JNA bio general Rašeta koji se najčešće konsultovao sa admiralom Brovetom. Tako ste opisali, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tačno da je general Brovet u to doba bio zamenik saveznog sekretara za narodnu odbranu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tačno da je admiral Brovet Slovenac?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Opće je mišljenje da je Slovenac, da li se tako piše ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zove se Stane Brovet, a čini mi se da je to i slovenačko ime i slovenačko prezime, a nikad niko nije sumnjao da je bio Slovenac, ali ne znam ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: I meni se čini, ali njegovo je pravo da se opredjeljuje kako hoće. Ja to nisam vidio kako se on opredjelio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Postavljeno vam je pitanje u vezi sa ovim pregovorima sa Rašetom, da li se ljudi dobrovoljno iseljavaju. Vi ste govorili da se razvila praksa na ovim područjima, da su dolazili pojedinačno ili u grupama i prelazili na teritoriju pod kontrolom hrvatskih vlasti. Je li tako, generale?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Najčešće su dovoženi na liniju razdvajanja od strane tada vlasti SAO Krajine. Točno je da su i pojedinačno i grupno dolazili na liniju razdvajanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, objasnili ste i da su ljudi bežali pred borbenim dejstvima, iseljavali se, kako ste sami rekli, iseljavali se ispred fronta.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to bilo onda neka vrsta etničkog čišćenja ili je bilo samo bežanje od borbenih dejstava?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Taj dio, prije okupacije prostora, možemo podrazumjevati da je bežanje od borbenih dejstava, ali plansko zastrašivanje granatiranjem artiljerijskim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, plansko zastrašivanje da bi ljudi napustili taj prostor.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li se to onda odnosilo i na operaciju "Oluja" kada je granatiran Knin i kad su masovno građani napuštali to područje?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U operaciji "Oluja" su građani vojni ciljevi. Koliko ja znam, to je uvijek u cilju umanjenja obrane vojske, a ne iseljavanje stanovništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A oni koji su ostali su bili posle toga pobijeni i poklani, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam za te podatke, ali pretpostavljam da je bilo slučajeva i odmazde i osvete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, pošto govorite o Saborskom iz novembra 1991. godine, da li je, međutim, tačno da je po vašem naređenju pre toga došlo do napada na strategijsko skladište municije JNA koje se nalazilo u blizini Saborskog, u Ličkoj Jesenici, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne sjećam se da je tamo bilo skladište i da sam ja u tom smislu tu zapovjed dao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ne sećate se, a da li mogu da vas podsetim da vam je pukovnik Bulat preko posrednika Evropske unije uputio apel da se napad obustavi, ali da ste vi napad intenzivirali i da je sukob oko skladišta dostigao vrhunac 12. novembra 1991. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Postoji mogućnost da je tako, ali ne sećam se tih detalja. Ja sam u vezi Saborskog samo komentirao onu kartu koja mi je predočena i dao svoje mišljenje o njoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste davali mišljenje o karti sa stručnog stanovišta, a niste iznosili podatke koji su vama poznati, nego ste samo komentarisali kartu.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: I komentirao kartu i rekao da je Saborsko očišćeno i šta je djelomično prethodilo tome iz razgovora sa gradonačelnikom ili načelnikom općine, prije toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, vi ste rekli da vam je predsednik mesne zajednice Saborskog, da se javljao, da je tražio da ih naoružate, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. Luka Hodak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda ste kasnije rekli da su građani pobjegli pre sukoba a da su se branitelji, kako ste rekli, povukli pred jačim snagama.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tu bilo ikakvih zločina počinjenih nad stanovništvom ili je to bila jedna ratna operacija?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je očito ratna operacija, a da li je u toku nje i napravljeno zločina, to ja ne znam, ali zločin je tim ako se ide na iseljavanje sela po sela i poslije toga devastaciju, rušenja sela i to je za mene zločin i bespotrebna upotreba sile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svakako, samo mi recite, pošto je borba oko ovog skladišta dostigla vrhunac 12. novembra, po podacima koje ja imam, da li se sećate da su se tada pod vašom komandom borili i neki strani plaćenici? Bilo je i Skandinavaca, među poginulima sa vaše strane bilo je i nekoliko ljudi koji očigledno nisu bili sa jugoslovenskih prostora, pošto su se razlikovali po boji kože, takođe bili strani plaćenici. Da li se sećate toga?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U Hrvatskoj vojsci je bilo desetine nacionalnosti stranih državljana. Ja ne znam točno broj i ne znam koji su i ko je gdje poginuo, ali puno ih je i poginulo. To nisu angažirani strani plaćenici u

pežorativnom smislu, nego dobrovoljci koji su se javili dobrovoljno u redove Hrvatske vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, a pošto ste komentarisali kartu i Petu partizansku brigadu, da li vam je poznato da u Saborskom i njegovoj okolini a prema podacima koje sam ja dobio, koje su prikupili moji saradnici, nije se nalazila nikakva Peta partizanska brigada već Deveta laka brigada iz Ličke Jesenice, koja je u stvari i deblokirala ovo skladište kerozina i municije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Postoji mogućnost da je tako upotrebljena Deveta laka brigada, jer je tu bilo dosta postrojbi na tom prostoru, ali partizanska, da li Peta ili neki drugi njen naziv, je inače bila odgovorna za tu teritoriju. Takav je bio ustroj bivše JNA koji je samo zaživio u okviru vojske SAO Krajine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A inače, da se samo vratim na ovo pitanje, što smo raščistili da nije bila, da nije bilo nepriznavanja rukovodstava Hrvatske i Slovenije jer su ona normalno učestvovala, pa ste vi to suzili na JNA, isključivo na JNA. Ja imam ovde podatak da postoje televizijski snimci sa prvog sabora novoizabranog rukovodstva, gdje prisustvuju predstavnici JNA, kao gosti. Predstavnici JNA, komande nadležne za područje Hrvatske i tako dalje.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam te snimke i ne mogu to komentirati, ali znam da su predstavnici, predstavnici JNA i odgovarajućih komandi bili na konstituiranju prvog saziva Sabora Republike Hrvatske po uspostavi nove vlasti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bili su prisutni, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Na konstituiranju Sabora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I pri govoru novoizabranog predsjednika Tuđmana?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ni JNA nije bojkotovala novu vlast.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne sjećam se da li JNA, ali znam da je bio zapovjednik Teritorijalne obrane Republike Hrvatske prisutan, to je i danas

izložena slika u Saboru Republike Hrvatske, ali iz JNA ne sjećam se nikoga ko je bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da je kod Saborskog bila četa Teritorijalne odbrane iz Plaškog, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Gore u Plaškom je bila koja je isto bila, nekako sudjelovala u akciji na Plaški, na Saborskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ste naglasili da to nije bila akcija Teritorijalne odbrane već legalnih jedinica JNA, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je bila akcija i Teritorijalne obrane srpske i uz učešće jedinica JNA.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, vama je upravo isteklo vreme. Možete da postavite još jedno pitanje ovom svedoku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, pošto ste vi rekli, generale, da je uništen dao naoružanja, samo vas molim da komentarišete ove podatke koje sam ja dobio. To je, reč je o Delnicama, o Drobničkom Polju i skladištu u Šapijanama, ako tačno izgovaram. Naime, je li tačno da je napad Zbora narodne garde 11. oktobra 1991. godine izvršen na skladište Pete vojne oblasti i da je odbranu vršila jedinica Delničke brigade, komande Riječkog korpusa, pod komandom pukovnika Đure Vitanovića, da su borbe trajale do 15. oktobra i da je konačno preuzeto skladište 17. oktobra, da ništa JNA nije zapalila, da ste sve preuzeli iako je pre toga s vama bio postignut dogovor o nenapadanju? A na čelu Zbora narodne garde je bio Joko Đipalo, pukovnik koji je bio isteran iz JNA, posle ste ga i vi isterali nakon neuspelog napada na jedno selo u Lici ...

SUDIJA MEJ: Dobro, dajte da to svedemo na jedno pitanje, pitanje koje možete da postavite, a to je sledeće, gospodine generale: možete li, molim vas, da se osvrnete na tvrdnju koja se odnosi na jedan napad do kojeg je došlo u oktobru na skladište Pete vojne oblasti? Da li je priča koju je o tome ispričao optuženi tačna?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mogu li da završim rečenicu? To je skladište obezbeđivalo svega 70 vojnika, a napad je vršilo 2.000 pripadnika Zbora narodne garde.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Kakav je bio odnos snaga ne mogu tvrditi, ali da smo imali dvije tisuće pripadnika ZNG na, u rejonu Delnica, onda bi to puno brže posao bio gotov, tako da sumnjam u taj broj, ali osvajanje vojarnje u Delnicama je izvršeno, možda u ovom datumu kako gospodin Milošević kaže, da bi iza toga, što je bio inače običaj, nakon dva dana, bilo skladište bombardirano od strane zrakoplova JNA i uništeno ono što se nije uspjelo prije toga izvuć. Takav je bio princip u svim aktivnostima pri osvajanju vojarni od strane JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja imam ...

SUDIJA MEJ: Ne, ne. Ne iskoristili ste svoje vreme. Gospodine Tapušковиću, izvolite.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Zahvaljujem, časne sudije. Gospodine Agotiću, vi ste juče u toku glavnog ispitivanja govorili o dokumentima koji su sadržani u dokazu koji je pratio vaše ispitivanje i pogotovu po nekim tabulatorima, ako se sećate. Pa ste za Šabiće i neka druga dokumenta, kad ste ih pogledali, obzirom na formu, sadržaj, način kako su sastavljeni, rekli da su to autentični dokumenti, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ponovite za Šabiće, podsjetite me na čega se Šabić odnosi?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To je nekoliko dokumenata čiju ste samo autentičnost potvrđivali.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno je tako ...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pa čak i za neke dokumente koji nisu bili potpisani, rekli ste da smatrate da su oni autentični.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je, jer su takvi pisani u moje vrijeme u JNA bez potpisa smatrani autentični.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E dobro, sad ovaj dokument koji vam je malopre pokazan, koji datira na datum 14. septembar 1993. godine kada ste već bili u armiji Hrvatske. Ja bih molio da ga pogledate. Evo ja imam primerak, ne znam da li je on vraćen.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Imate ga kod sebe. Izvol'te. On je, časne sudije, čak i preveden, na engleskom postoji. Evo vidite ...

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, to je dokazni predmet Odbrane 155.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pogledajte taj dokument, možete videti da on ima i svoj broj i datum, ima i memorandum, ima ovaj pečat u desnom uglu gore i čak ima i inicijale. Je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pečat je nečitak tako da ne mogu to garantirat'.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali dobro, a sve drugo po formi kako je urađeno, rađeno je onako kako se radilo u vreme kad ste vi bili komandant Zengi, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne. Mi nismo imali propisano kako se rade dokumenti u obaveštajnoj i sigurnosnoj službi, nego je usvojen ...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu, razumem to, ali da li znate šta bi moglo da znači ovo na kraju, dole, sadržano u inicijalima "BA"? Ko bi to mogao biti?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U osnovi to budu inicijali čovjeka koji je taj dokument napravio.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E, sad vas ja molim da obratite pažnju na sadržaj. Tu se govori o tome da je u vezi tih letova bio konsultovan i predsednik Tuđman, je l' to tačno? Da li vi znate da su u vezi tih letova o kojima ste vi govorili bio konsultovan i Tuđman?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije za svaki pojedinačni let bio konsultovan.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A možete li mi reći ko je pukovnik Tičinović?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pukovnik Tičinović je bio zapovjednik zrakoplovne baze Divulje.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: On je pod vašom komandom?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: On je pod mojom komandom.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E vidite, u ovom petom pasusu, prvi, drugi, treći, pardon, prvi, drugi, treći, četvrti pasus: "Nakon nekoliko sati neizvesnosti, pukovnik Pećinović i general Agotić dali su odobrenje za let. I to let koji je prevezao 190.000 streljiva 7.62". Da li znate nešto o tome?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je uobičajena procedura odobravanja letova. A koji je sadržaj, ja to ne mogu ovdje decidirano tvrditi, da li je bio taj sadržaj ili nije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali pogledajte, u dokumentu piše da je traženo odobrenje od Evropske zajednice, od monitorima, od monitora, pa prvo nije odobren let, pa tek nakon što je pribavljen izveštaj dr Bagarića o tome da se radi o tri vojnika koji su u komi, odobren je let. Da li to znate ili ne znate?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je bila uobičajena, doktor Bagarić je bio šef sanitete Hrvatskog vjeća obrane, koliko se sjećam, odnosno šef bolnice u Novoj Bili ili Kiseljaku, tamo negdje.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, e sad pogledajte drugi pasus, na drugoj strani. Tu stoji, da li je to tačno, da je Evropska zajednica, da je Evropskoj zajednici obrazloženo "da smo gađani prilikom pokušaja sletanja, te da smo od toga odustali", dakle da to uopšte nije ni urađeno.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja tu ne vidim ništa sporno. Oni su to sa ozbiljnošću prihvatili.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Razumem, i na kraju stoji ovako, u tom izveštaju: "Ovaj let je ponovo izazvao val oduševljenja kod vojaka i pučanstva, i što je karakteristično. Uvek posle ovakvog leta napravi se akcija i očisti jedan deo uzetog teritorija, na primer, čišćenje Grbavice". Da li znate nešto za to?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne, ne znam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. E, sad bih vas pitao nešto u vezi ovih zapisnika. Jedan zapisnik je ovde prezentovan Sudu pre neki dan i on se tiče sastanka 31. jula na Brionima 1995. godine. Jeste li vi bili prisutni na tom sastanku?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Na jednom sam bio, ali da li je to taj bio, ne mogu tvrditi.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, ja ću vas posle pitati nešto u vezi toga. I ovaj drugi sastanak koji je bio 23. kolovoza 1995. godine za koji ste već kazali da ste bili prisutni. Ja vas molim da pogledate stranu 21 BHS verzije, odnosno, ona nosi broj Tužilaštva 26.011. Ako možete da uzmete, evo ja imam ovde. Ako bi mogli da pogledate stranicu 26.011. Ovo što govori general-bojnik Vinko Vrbanjac, je l' imate to pred sobom?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. Imam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Evo pogledajte šta on kaže: "Oslobađanjem, gospodine predsedniče, ovog trećeg dela okupiranog prostora, Republika Hrvatska stvorila je uslove," znači, da se i ovo što ste vi u uvodu rekli, "da se na vojni način u stvari dođe do promene populacije". Je li on to tako kazao, dao izveštaj?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Je.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A nakon toga je gospodin predsednik rekao ovako: "Imamo sretnu okolnost da nam oslobađanje i sobzirom na strategijski položaj zapravo i zahtjeva takav razmještaj vojnih postrojbi koji nam rešava i većim djelom i demografski tok". Da li možete, da li ste to čuli, da li je to izgovoreno i možete li reći nešto u vezi toga?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je, o tim stvarima je diskutirao, pa vjerovatno i na tom sastanku a to se odnosi sasvim na drugu stvar, gospodine Tapušковиću. Naime, poslje rata se je smatralo da Hrvatska neke zapuštene prostore svoje treba demografski osvježiti razmještanjem vojske na tim prostorima. U tom smislu je bila ova diskusija a ne da vojska dođe da istera neko drugo stanovništvo sa toga prostora.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Razumem, e sad pogledajte stranu 26.067, to je tamo negde pri kraju, mislim da je 77 strana BHS gde govori predsednik Tuđman, isto taj zapisnik. Broj mu je, te strane 01326067, jeste našli?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jesam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E sad ja moram, ja sam primoran da vam citiram samo jedan deo, vi možete da komentarišete ali mene interesuje samo ovo. On je počeo ovako: "Čekajte, čekajte, budimo sada tu realni," a pogledajte kraj, tu se istina govori o Vitalini i Molunu, Molunu ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Molunatu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Molunatu, fale dve reči, dva slova, ali kaže ovako, oni su govorili: "Imali smo tu 500.000 Srba, a gde su sada". Da li se sećate da je tako rečeno? "Imali smo 500.000 Srba, a gde su sada". Tu.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To se misli vjerovatno na cjeli prostor Hrvatske.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. E sad, da li znate za izveštaj, vi kažete da je cela operacija "Oluja" završena za 72 sata i da nakon toga više ničega nije bilo od ugrožavanja sigurnosti ljudi, imovine, života, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam to rekao da je završeno za to vrijeme i da Hrvatska vojska je završila svoj dio posla, oslobodila, a uspostava sustava je stvar drugih organa, ne vojske.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali molim vas, evo ja ovde imam a to mi je dostavljeno od Tužilaštva i ja ću to, Sud ako hoće može to da pogleda, to je prevedeno na engleski jezik, to je dokument i ja ga imam u dovoljnom broju primeraka. To je dokument: "Nedeljna procjena komande Posmatračke misije Evropske unije, u Zagrebu od 14. avgusta 1995. godine, broj 2668536858," u kome stoji na trećoj stranici engleske verzije: "Pet nedelja posle operacije 'Oluja' nastavljeno je uznemiravanje, pa u nekim slučajevima ubijanje srpskog stanovništva," značu više nedelja nakon ovog razmeštaja hrvatskih snaga na prostorima kako ste se dogovorili. Znači, "nastavljeno je i ubijanje kao i neprestalno pljačkanje koje je suprotno zvaničnim izveštajima po kojima je red i zakon uspostavljen. U stvari, kriminalne radnje se nastavljaju zbog odsustva zainteresovanosti hrvatske Vlade da se tome stane na put". Da li vi znate za izveštaj misije takvog karaktera?

SUDIJA MEJ: Gospodine Tapušковиću, ja moram da vas pitam: kako vi vidite svoju ulogu? Ovo mi se čini kao ponavljanje onoga šta je rekao optuženi. Ovde niste da predstavljate Srbiju, već da pomažete Sudu. Optuženi sam sebe brani. Ne treba vi da nastupate kao njegov branilac.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, ja uopšte ne pokušavam da budem branilac gospodina Slobodana Miloševića, već da postupam potpuno u duhu vašeg, vaše naredbe da svako pitanje koje je prikladno i koje je od značaja za vaše razmišljanje, vi ćete na kraju da odlučite. Možda ja

sve ovo, ja se bavim samo dokumentima, ja nisam uveo ni jedan svoj dokaz niti mi pada na pamet. Ja se bavim samo dokumentima koje sam dobio od Tužilaštva, samo njih predočavam vama i uopšte i ne pokušavam ovde da branim nikoga, nego da otvaram pitanja koja, na koja vi treba na kraju da odgovorite. Molim vas, ovde se radi o svedoku kome ćete vi poverovati ili nepoverovati, to je nešto što ćete, sasvim sigurno, vi uraditi, a moja je dužnost da vam svako pitanje, ovde je more dokumenata, ona su takva da vi na njih već u ovom momentu morate da računate i da o njima razmišljate. Ja samo o tim dokumentima govorim, a ona imaju značaj i mislim da su prikladna za to da kada vi budete rešavali o svemu tome, imate to u vidu.

SUDIJA MEJ: Da. Ima li nešto, generale, šta želite da kažete na ovo?

SVEDOK AGOTIĆ: Gospodine Tapušковиću, hoćete li mi ponoviti od kog je datuma je taj izveštaj ECMM-a?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Taj izveštaj posmatračke misije koja je to pratila, 14. avgusta 1995. godine.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Kako onda oni mogu tvrdit' ...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: 50 dana nakon ...

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Vi ste rekli pet tjedana nakon operacije "Oluja" da je, masakri se nastavljaju, a 14. avgusta je proteklo devet dana od početka operacije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali vi ste rekli da je sve završeno za 72 sata.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja to tvrdim, da je vojni dio završen za 72 sata.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, ja se na to više neću vraćati već ako mogu još jedno pitanje ovde otvorim pred sudijama. Da li se sećate da ste bili na onom sastanku od 31. jula 1995. godine gde je, gde su zadnje reči gospodina Tuđmana, kao predsednika, bile sledeće: "Čekaj, idem u Ženevu zato da prikrijem ovo, a ne da tamo razgovaram. Neću poslati ministra, nego ću poslati pomoćnika ministra unutarnjih poslova. Prema tome, da prikrijem ovo što spremamo za dan poslje, tako da mi suzbijemo bilo kakav dokument u tom i takvom svijetu, da mi nismo željni razgovarati,

nego smo željeli samo ono što ... Da li se sećate da je to gospodin Tuđman izgovorio?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam bio na sastanku na Brionima pred "Oluju", tog detalja se ne sjećam. Ali da li vi mislite da bi neko početak operacije objavio cijelom svijetu *urbi et orbi*?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja, ja ništa ne tvrdim, gospodine Agotiću, ja vam samo iznosim ono što je rečeno. A evo šta je još kazano toga dana i to, i to isto predsjednik: "Ali to govori u tom smislu, to spominjem zato da svoje operacije moramo tako zamisliti, tako provesti da ne damo povoda Jugoslaviji, Miloševiću i njihovim prijateljima na zapadu da prihvate intervenciju Jugoslavije na hrvatskom tlu". Da li se sećate da je to tako kazano? Pa onda još jedanput ponovljeno: "Ponovo kažem, ne smemo dati da se isprovociramo, da mi damo povoda Jugoslaviji da stupi u rat, razumete". Je l' se sećate toga?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Vjerovatno je tako bilo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I na kraju na toj istoj strani kaže: "Prema tome, sledeće godine ćemo imati Hrvatsku i turizam, a isto tako oslobađamo snage da krojimo granice Hrvatske u Bosni". To se kaže 1995. godine. Da li se sećate toga?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne sjećam se ovog detalja, Bosne, ali da smo imali slobodne snage za smanjenje i druge poslove, to je tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E sad, imamo ovaj zapisnik od 23. kolovoza, 23. avgusta, na kome ste vi bili. Da l' se sećate da je tada, opet, gospodin predsjednik rekao sledeće: "Da je bilo međunarodnih okolnosti i pameti, da su nam dali, da su mi rekli, 'nećemo dopustiti da jugoslovensko zrakoplovstvo, rakete potpomognute ruskim, da se angažuju protiv Hrvatske, mi bismo danas mogli reći, danas posle leta i 'Oluje', mogli bismo imati granice koje bi odgovarale ne samo Hrvatskoj, nego i svijetu"?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da je vjerovatno cjeli zapisnik autentičan, ali tog detalja, obzirom na vrijeme i dužinu sastanka, ne sjećam se.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A onda, da li mi možete odgovoriti, ako su se plašili, ako je postojao strah da bi se jugoslovenska armija umešala, to znači da u srpskoj Krajini, tamo gde je ta akcija izvedena, u

Krajini, ne Srpskoj, nego u Krajini gde su živeli Srbi, nije bilo jugoslovenske vojske?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je 1995. godina.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači, tada nema hrvatske, u Hrvatskoj jugoslovenske armije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To se više nije zvala jugoslovenska armija nego se zvala vojska Republike Srpske Krajine, vojska SAO Krajine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I da završim sa ovim zapisnicima, ako možete samo da otvorite, ja vas molim, zadnju stranicu ili ću vam ja to pročitati. Zadnja stranica zapisnika od 23. kolovoza (avgust) 1995. godine, gde kaže ovako, izvlačim zadnji, to je kraj: "Onda to nije pitanje, znači, taktičko, nego je takvo da vode oni, pre svega, našu politiku, da ne vode oni našu politiku, nego svoju politiku". Da li je time rečeno, u stvari, da su prijatelji o kojima on ovde govori, više vodili računa o svojim strateškim i političkim ciljevima, nego o interesima Hrvatske, kako je kazao gospodin Tuđman?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U logici stvari je da svako vodi više računa o svom interesu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pošto ja nemam mnogo vremena, ja bih iskoristio samo za kraj nešto da vas pitam još. Pošto ste vi bili između 1971. i 1974. godine u Bihaću, radili na poslovima bezbednosti, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li se sećate događaja vezanih ua hrvatsko proleće?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Sjećam se.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Za MAS pokret?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Sjećam se.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Je l' tačno da je to bila jedna prva veća, krupnija separatističko-nacionalistička akcija usmerena na to da Hrvatska dođe do nezavisnosti?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije točno. To je bio jedan pokret u Hrvatskoj koji je postavio zahtjeve za redefiniranje unutarnjih odnosa u bivšoj Jugoslaviji, što je sasvim legalan zahtjev jedne od članica te federacije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A nije li taj pokret zaustavljen upravo zbog toga, što je Jugoslovenska narodna armija pod rukovodstvom Josipa Broza Tita u tom momentu bila još uvek vrlo snažna?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. I međunarodne okolnosti su bile takve da je on tada zaustavljen.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Možda vas ja ovo ne bih ni pitao da niste radili u tom području. Bugojno je bilo u okviru vaše zone?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije u mojoj zoni, ja nisam imao teritoriju nego su kopnene snage držale teritoriju, a zrakoplovstvo ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li znate da je u to vreme bila ubačena jedan veoma brojna teroristička grupa koja je imala nameru da podigne pobunu i da je to bio veoma jak okršaj između JNA i tih ljudi, dok nije došlo do zaustavljanja te akcije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poznat mi je taj slučaj i ta operacija.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, da li imam još nekoliko minuta, bar do, bar do ...

SUDIJA MEJ: Da, samo nekoliko.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li su ideje tog hrvatskog proleća dobili svoj odraz već pri donošenju Ustava 1974. godine i onda je došlo do stvaranja osam država i razbijanja jedinstva JNA kao osnova za neke eventualne buduće akcije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da, to je bila jedna od pobjeda tog takozvanog "Hrvatskog proljeća".

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E, sad mi kažite, pošto se ovde govorilo kad je predsednik Mesić bio ispitan, ima to i u Kučanovoj izjavi, mada nisam stigao da ga o tome pitam, da su postojala tri integrativna dela, odnosno, sektora jedinstva Jugoslavije. Da je to bio prvo autoritet Josipa

Broza Tita, drugo, da je to bio Savez komunista i treće, da je to bila jaka Jugoslovenska narodna armija?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Čuo sam za tu izjavu i ja se sa njom slažem.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E sad, smrću Josipa Broza Tita bio je ispunjen prvi uslov da se eventualno taj integritet oslabi. Je li to tačno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li su u tom smislu već posle 1980. godine, kada je Josip Broz Tito umro, vođene određene akcije u sferi gde ste mogli da dođete do određenih podataka obaveštajno, da ste znali već da se tako nešto može iskoristiti za razbijanje Jugoslavije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Vjerovatno je bilo i takvih pojedinaca koji su težili razbijanju Jugoslavije, ali ja kad govorim o nestanku tri integrirajuća faktora za Jugoslaviju, onda mislim za onaku Jugoslaviju kakva je do tad postojala.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Znači, trebalo ju je redefiniirati, a tu je trebala politička volja svih subjekata.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali Tito je fizički nestao, ali njegov autoritet je još uvek trajao?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I onda je trebalo i taj autoritet razbiti, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Neki su imali te ciljeve.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pa, je li taj autoritet razbijen upravo prestankom slavljenja njegovog rođendana, potom ukidanjem, ukidanjem štafete koja je postojala u to vreme, pre svega inicijativom iz Slovenije i na kraju je zaoštavanje, na kraju je došlo do toga da vojna parada 9. maja u znak pobjede nad fašizmom nije mogla više da se održava, je l' tako? Je l' to tačno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Je, je, tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E, sad mi kažite, trebalo je razbiti Savez komunista?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: On je bio jedan od integrirajućih faktora, trebalo ga je redefinirati. Ja ga tako vidim u XIV Kongresu, propalom.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E, da li je osnovno načelo, to ste vi vrlo dobro znali, Saveza komunista bio demokratski centralizam - da dok se ne donese odluka, svako može da ima svoje mišljenje, ali potom treba da preovlada ono što misli većina, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je, ali ne demokratski centralizam majorizacijom, nego suglasnošću svih.

SUDIJA MEJ: Mislim da smo ovo već čuli. Dosta smo čuli. Imate li još neka pitanja, gospodine Tapušковиću?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Imam direktno na nešto što bi gospodin, da skratim to, da zaista idem prema poenti, pošto ste radili u službi bezbednosti, da li ste znali, mi smo čuli ovde od nekoga ko je bio vaš pretpostavljeni, gospodina Vasiljevića, nešto o tome, a da li ste vi čuli za postojanje dva plana, da se mora pokušati prvo ili da se isprovocira JNA, pa da ona prva, prva krene u akciju, ili da se napadne Jugoslovenska narodna armija?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ko je imao takve planove?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli da postoje takvi planovi u određenim krugovima?

SUDIJA MEJ: To je upravo poenta. Vi sada iznosite dokaze Odbrane, a to nije vaš posao. To radi optuženi. Ako nemate ništa više, mislim da treba da pređemo na dodatno ispitivanje. Treba da završimo u 13.45.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Molim vas, kad ste govorili o zauzimanju i osvajanju vojarni, je li to bilo u drugoj polovini avgusta pre bilo kakvog sukoba opštih razmera?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je bilo u drugoj polovici avgusta, jer su započele glavne operacije zauzimana vojarni i blokada njihovih.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E, vi ste, vi ste 2. jula praktično prestali da radite u Jugoslovenskoj narodnoj armiji. A je li tačno da je 1. jula gospodin Mesić postao predsednik Predsedništva?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne saćam se kojeg datuma je on postao predsjednik.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Samo ako biste mogli Pretresnom veću da objasnite ovo: kad je došlo do toga do čega je došlo, vi ste rekli da je jugoslovenska armija postala srpska armija, otprilike, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li su svi oficiri, vojnici, koji su bili Hrvati, ostali u hrvatskoj vojsci, oni drugi u bosanskoj vojsci ili u makedonskoj vojsci, da je, da je praktično na raspadu Jugoslovenske narodne armije nastalo više novih armija, pa čak je nasledila i određenu količinu naoružanja Jugoslovenske narodne armije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je djelomično tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

SUDIJA KVON: Gospodine Tapušковиću, pošto ste vi stručnjak, pravnik, za razliku od optuženog, hteo bih vama da postavim ovo pitanje. Vi ste pokrenuli neka pitanja, kao što su operacija "Oluja" i neki kasniji događaji, koji su se desili znatno posle događaja koje pokriva optužnica. Ja bih hteo da vas pitam kako je to relevantno za optužnicu, molim vas da to objasnite sa pravne tačke gledišta? Da li je to samo odbrana ili vi navodite tu *quoque* odbranu ili šta?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časni sudija, o tome ćete vi doneti odluku. Ja sam dužan da vam otvorim sva pitanja koja mogu da budu od značaja za vaša razmišljanja kada budete o tome odlučivali. Vi po mom, po mom osećaju, kao prijatelj suda smatram da veoma dobro moraju biti proučene okolnosti koje su prethodile svim ovim događajima. Ovo je jedan redak slučaj u istoriji civilizacije da jedna armija, na jednom prostoru, u jednom danu, tu su ljudi koji su služili vojsku iz Srbije u Sloveniji, iz Crne Gore na Kosovu, to je bilo sve kompletno izmešano, u jednom danu to prestaje da bude Jugoslovenska narodna armija i vi morate da ispitajte okolnosti u kojima se ta Jugoslovenska narodna armija razbila, nestala sa scene i kako je sve to onda

uticalo na ponašanje onih koji su tu državu činili. Veoma je teško odrediti taj reper u kome se to dogodilo i to stanje u ljudima koje je postojalo, da jedna država u jednom trenu nestane. Pri tome treba da utvrdjete da su postojali planovi za zločinačka delovanja. Ja vas molim, to je ono šta ćete vi odlučiti, ja sam uveren. I mislim da zato i otvaram ova pitanja da pre svega nije u tim momentima postojalo planova da se krene u zločin, da je to bio građanski rat u prvom momentu i da je on u najvećem delu bio građanski rat i mi smo vam, kao amikusi izložili svoje stavove, svoje opredeljenje u podnesku koji smo dali pre Hrvatske i dan danas ja mislim da vi treba, pre svega, da prelomite odluku o tome da li je prvo došlo do građanskog rata pa onda do svih ovih stvari koje su se nakon toga dogodile.

SUDIJA KVON: Ja sam pitao nešto drugo što se ticalo operacije "Oluja". Mislim da ste unekoliko upravu u tome što kažete, ali kako je to značajno za moje pitanje, sa pravne tačke gledišta. Vi ste prijatelj suda i stručnjak-pravnik. Mi sad nismo na času istorije. Kakve to veze ima sa optužnicom? Možete li da nam kažete eksplicitno?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Naravno, časne sudije, vi ćete isto tako o tom pravnom pitanju da odlučite, je li ovde bilo to u pitanju, pravo na samoodbranu na svim tim mestima na kojima se to događalo. "Oluja" je rezultat onoga čega se srpsko stanovništvo u Krajini pribojavalo. To je uzrok, to je uzrok za ono o čemu možemo ovde da govorimo. U svakom slučaju, taj problem, to pitanje prava na samoodbranu takođe ostaje jedno od važnih pitanja na koje vi morate da odgovorite a naravno, mislim da u tom kontekstu sasvim sigurno i o nekoliko istorijskih repera ćete morati razmišljati. To je duboko osećanje, jer ako ovde vi kao sudije malo više ne, se ne pozabavite tim istorijskim okolnostima, čini mi se da bi možda napravili jedan veoma bitan propust. Ne toliko da se vraćate, ne znam u koliko unazad u istoriju, ali bar od Drugog svetskog rata ako se o tim stvarima ne povede računa, onda mislim da će možda biti napravljena jedna ovako značajna, jedan značajan propust.

SUDIJA KVON: Hvala vam. Mislim da sam čuo sve šta sam želeo.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC UERC-RECLAF

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dva brza pitanja. Prvo se tiče kasarne u Vukovaru. Gospodin Milošević vam je izneo da je kasarna bila pod bloka-

dom. Vaš odgovor je bio ne. Ja hoću da vas pitam o kom ste periodu govorili? Da li je kasarna u Vukovaru ikad bila pod blokadom od strane hrvatskih snaga i ako jeste, kada je deblokirana? U koje vreme?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Kasarna u Vukovaru nije nikada bila pod blokadom hrvatskih snaga. Iz nje se je redovno ulazilo i izlazilo na stranu koju su kontrolirali Teritorijalna obrana tada Srbije, odnosno srpski dio stanovništva južno od Vukovara.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Moje drugo pitanje se tiče operacije "Oluja". Generale, da li je Hrvatska vojska imala neke obavještajne podatke o eventualnoj reakciji SR Jugoslavije ili Vojske Jugoslavije pre nego što je započela ovu operaciju?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja nisam tada raspolagao obavještajnim podacima koji bi ukazivali na reakciju Jugoslavije kakva će biti. To su bile samo procjene da postoji mogućnost da se sa prostora Srbije, sa prostora Jugoslavije, reagira na odgovarajući način nekim prodorima na teritoriju Republike Hrvatske, sa istočnog sektora, znači sa zone istok koja je tada bila okupirana. Mislim na teritoriju Hrvatske.

TUŽILAC UERC-RECLAF: To je sve, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Generale, ovim je vaše svedočenje završeno. Hvala vam što ste došli pred Međunarodnih sud da svedočite. Sada ste slobodni. Pokrenuto je jedno pitanje koje se ne tiče svedoka uopšte, tiče se naših dokaznih predmeta. Rečeno mi je da zapravo nema nikakvih problema sa dokaznim predmetima. Ja sam hteo da pitam jednu stvar. Gospođo Uerc-Reclaf, vi ste podneli zahtev da izvedete četiri hrvatska svedoka po Pravilu 92bis. Pretpostavljam da vi to vodite?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da.

SUDIJA MEJ: Bilo bi zgodno da čujemo u čemu se sastoji vaš zahtev, sutra pre pauze, otprilike u 13.30.

TUŽILAC UERC-RECLAF: U redu, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, neka svedok položi zakletvu.

SVEDOK B-1244: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cjelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite. Izvolite, gospodine Grum (Groome).

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, Tužilaštvo će uvesti u dokaze 16 bajndera. Mogu li da zatražim da dobijemo broj za njih?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 476.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Želeo bih da započnemo ispitivanje tako što ćemo svedoku pokazati dokazni predmet broj 476, tabulator 1. Gospodine, molim vas da pogledate ovaj dokument, vrh ovog dokaznog predmeta i kažete nam da li tu piše vaše ime?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM: Radi zaštite vašeg identiteta, tokom vašeg boravka ovde obraćaćemo vam se šifrom B-1244. Časni Sude, molim da se ovaj dokument uvrsti pod pečatom i molim da na kratko predemo na privatnu sednicu.

SUDIJA MEJ: Da.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, na otvorenoj smo sednici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, želeo bih da vaše ispitivanje započnemo tako što ćemo u par rečenica identifikovati nekoliko ljudi. Na ekranu koji se nalazi ispred vas ću vam pokazati jednu kartu. Recite mi da li ste ikada pre današnjeg dana videli ovu kartu koja je sada pred vama?

SUDIJA MEJ: Molim vas da nam za zapisnik kažete šifru ovog svedoka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Časni Sude, ovaj svedok će svedočiti pod pseudonimom B-1244.

(privatna sednica)

(privatna sednica - odlukom Pretresnog veća otvorena za javnost)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na ekranu je dokazni predmet Tužilaštva 476, tabulator 4. Da li ste pre današnjeg dana nekad videli ovaj dokazni predmet?

SVEDOK B-1244 - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U ovom trenutku neću da vas pitam da opisujete ovaj predmet veoma detaljno. Na kraju vašeg svedočenja pitaću vas da objasnite šta znače ovi različiti kvadratići i linije, ali tražiću da bude prikazan dok vas pitam da date informacije o pojedinim osobama. Najpre bih vas zamolio da nam u nekoliko rečenica kažete ko je osoba po imenu Dragan Đorđević zvani Crni?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Dragan Đorđević zvani Crni je član Srpske radikalne stranke i ujedno član specijalnih jedinica DB, službe Državne bezbednosti i neko vreme je, takođe, bio brigadni komandir u mojoj oblasti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sledeća osoba je Srećko Radanović, zvani Debeli.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: On je takođe bio član Radikalne stranke. Bio je u grupi koja je došla u ovaj kraj, i neko vreme je bio načelnik brigade.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da se vratimo na Crnog za trenutak. Rekli ste da je on bio član specijalnih jedinica službe Državne bezbednosti. Možete li malo preciznije da kažete kojoj je on službi državne bezbednosti pripadao?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Službi državne bezbednosti Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dobro. Kad govorimo o osobi sa nadimkom Debeli, kakav je bio njegov komandni odnos prema Crnom?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, u početku on je zauzimao niži položaj, niži rang nego ovaj čovjek Đorđević. On je bio ispod njega.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih vas zamolio da nam ukratko kažete ko je bio Slobodan Miljković Lugar?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: On je takođe bio član Radikalne stranke, i on je stigao sa jedinicom. Bio je član te specijalne jedinice i vođa grupe u okviru jedinice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad kažete "specijalna jedinica", možete li da nam preciznije kažete na šta se to odnosi?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Odnosi se na specijalnu jedinicu Državne bezbjednosti Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I, Frenki Šimatović, možete li da nam kažete ko je to?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: On je bio pomoćnik šefa Državne bezbjednosti i komandir te specijalne jedinice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Jovica Stanišić?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Jovica Stanišić je bio šef Službe državne bezbjednosti Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Miloš Bogdanović?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Miloš Bogdanović je bio šef opštinskog Sekretarijata za narodnu odbranu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A za koju oblast je on bio šef opštinskog Sekretarijata za narodnu odbranu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Za oblast, u stvari za mobilizaciju i slanje regruta na služenje vojnog roka. Mislim da mu je to bilo zaduženje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kolika je bila po obimu oblast njegove odgovornosti? Je li to bila jedna opština ili je bilo više od toga?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, pre 1992. godine on je bio nadliježan samo za jednu opštinu. Međutim, početkom 1992. godine pod njegovu

nadležnost takođe potpada i novoformirana srpska opština. On je bio šef tamo, i to je obuhvatalo delove druge tri opštine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pretresno veće je čulo prilično dokaza o izvesnom Radmilu Bogdanoviću. Ova dva Bogdanovića nisu u srodstvu, prema informacijama kojima raspolazete, je li tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Koliko ja znam, nisu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete ko je osoba po imenu Blagoje Simić?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Blagoje Simić je bio potpredsjednik Skupštine opštine i tokom rata je bio je šef ili predsjednik Kriznog štaba te iste opštine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je bio Simo Zarić?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Simo Zarić je imao više funkcija. Prije rata bio je šef odeljenja oblasne Državne bezbjednosti. Početkom 1992. godine postao je pomoćnik komandira jedinice Državne bezbjednosti, a kasnije je radio kao kriminalistički inspektor u stanici policije, nakon čega je bio šef nacionalne bezbjednosti, a kasnije je bio zadužen za drugu opštinu, posle čega je bio pomoćnik komandira brigade za podsticanje morala, vjerska pitanja, informisanje, propagandu i tako dalje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Simo Zarić... Koja je to opština bila?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Takođe opština broj 3.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Časni Sude, molim da na trenutak pređemo na privatnu sednicu da bismo se pozabavili nekim karakteristikama ove opštine.

(privatna sednica)

sektretar: Sada smo na javnoj sednici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Želim da vas podsetim na vreme sa kraja 1991. godine i početka 1992. godine. Da li su postojale četiri vojne jedinice u vašoj opštini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da opišete opšta zaduženja ove četiri vojne jedinice?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, opšta zaduženja ove četiri vojne jedinice bila su da čuvaju, da brane teritoriju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Odakle su bili ljudi koji su bili u ovim jedinicama?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Oni su bili mještani ove tri opštine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A odakle je dolazila oprema i naoružanje koje su ove četiri jedinice koristile?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Dolazili su iz magacina Jugoslovenske narodne armije koji se nalazio u blizini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da vas sada vratim na kraj februara, početak marta 1992. godine. Da li ste u tom periodu službeno ili privatno boravili u Beogradu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je neko tražio da sa vama putuje tom prilikom?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je to bio?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Osoba pod brojem 13.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I dok ste bili na tom putu, da li ste u prisustvu osobe broj 13 sreli neke druge ljude?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Kad sam završio svoj sastanak, na kratko sam se sreo sa još dve osobe.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko su bile te osobe?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Osoba pod brojem 24 i gospodin Milan Prodanić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Milan Prodanić, kojoj je on vladinoj organizaciji pripadao?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pripadao je Državnoj bezbjednosti MUP-a Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A osoba koju opisujete kao broj 24 iz tabulatora 3, kojoj je on vladinoj organizaciji pripadao?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pripadao je vojnoj obavještajnoj službi Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu u Beogradu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste znali da je gospodin Prodanić radio za službi Državne bezbednosti Srbije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Kad sam ga prvi put lično upoznao, predstavio se rekavši samo svoje ime. Međutim, kad sam se vratio, ovaj drugi gospodin, osoba pod brojem 13, mi je rekao gde on radi i šta mu je posao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na putu iz Beograda u vašu opštinu, da li je osoba pod brojem 13 razgovarala sa vama o odluci koja je doneta u razgovoru sa ovom dvojicom ljudi iz Beograda?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta vam je rekao?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Rekao mi je da će poslati oko 20 mladića na obuku i pitao me da li znam neke mlade ljude koji bi bili voljni da idu na takvu obuku i ako znam, da li bih mogao da mu pomognem u tom smislu?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad je upotrebio reč "obuka", kako ste vi to razumeli... O kakvoj je obuci reč i ko je vršio obuku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, kasnije sam shvatio da se radilo o vojnoj obuci, i da se obuka odvijala u jednom improvizovanom kampu, a naknadno sam saznao da je taj kamp organizovao MUP Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li ste u tom trenutku znali gde će kamp biti?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: U tom trenutku ne, ali sam kasnije saznao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta ste saznali, gde je kamp trebalo da bude postavljen?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ne znam gde je trebalo da bude postavljen, ali sam kasnije saznao gde je stvarno bio postavljen.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas recite nam gde je to bilo.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: To je bilo u okolini Iloka, Istočna Slavonija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Po povratku u vašu opštinu, da li su ljudi zaista odabrani i poslani u taj kamp na obuku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete proces identifikacije osoba za slanje na obuku u ovaj kamp?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, pre svega, to je moralo biti na dobrovoljnoj bazi. Drugi zahtjev je bio da su mlađi od 30 godina i treći da su Srbi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I kad su, otprilike, ti ljudi počeli da odlaze iz vaše opštine i da idu u Ilok na obuku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Negde krajem marta 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste imali i drugi kontakt sa ljudima iz MUP Srbije u vezi sa obukom ljudi iz vaše opštine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete pod kakvim ste okolnostima imali taj drugi kontakt?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Krajem marta ili početkom aprila, gospodin pod brojem 13, kad je čuo da idem u Beograd, pitao me je da li hoću da posjetim one mlade ljude koji su otišli na obuku i da pokušam da stignem za vreme sezone obuke, šta ja i jesam uradio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I koga ste morali da kontaktirate da bi vam bio omogućen pristup kampu za obuku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Broj 13 mi je rekao da stupim u kontakt sa Milanom Prodanićem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I jeste li to uradili?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde ste išli da ga nađete da biste sa njim otišli u kamp?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Išao sam u zgradu MUP-a Srbije, na prijavnicu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ga tražili po imenu i gde je došao da se sastane sa vama u toj zgradi?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da. Na prijavnici sam se predstavio i tražio da vidim tog gospodina i posle izvjesnog vremena on je sišao u prezimlje. Otišli smo u sobu preko puta prijavnice i objasnio sam mu zašto sam došao, kojim poslom sam došao. I kasnije me je on uputio da se sastanem sa ljudima koji su držali obuku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je objasnio kako da stignete u Ilok?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Najprije nisam znao gde su oni zaista bili, ali je rekao da jedan naš auto ide tamo sa našim ljudima. Upoznao me je sa čovjekom koji je išao tamo i rekao: "Oni idu tamo i ti možeš da pratiš njihovo vozilo. Tako ćeš stići na mesto na kome se održava obuka".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je od poznatih osoba bio u tim kolima?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: U kolima je bio Frenki Simatović.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste Frenkija Simatovića poznavali od ranije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Tog dana sam se prvi put upoznao sa njim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kako je on bio obučen?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Koliko se ja sjećam, mislim da je u to vreme nosio civilnu odeću, ali ljudi koji su bli sa njim nosili su kamuflažne, NATO uniforme i crvene beretke na glavama, ili, preciznije, na ramenima, ispod epoleta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A vozilo u kome je bio Frenki Simatović, da li se možda sećate nečega u vezi sa registarskim tablicama na tom vozilu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Vozilo je imalo policijske tablice i to je bilo džip, čini mi se "Puh" (Puch)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad ste otišli iz Beograda, da li ste u nekom trenutku naišli na kontrolni punkt pre dolaska u Ilok?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde je bio kontrolni punkt?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Kontrolni punkt je bio nešto pre Iloka, na putu pre Iloka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je ljudi bilo na tom kontrolnom punktu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ali dvojicu, da li je bilo još unutra, ne znam, ali dvojicu ljudi naoružanih sam vidio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su ti ljudi nosili uniforme?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, oni su bili u uniformama i imali su automatske puške.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je ukupno vozila išlo iz Beograda za ovaj kamp za obuku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, to vozilo ispred mene i ja sam bio u drugom vozilu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su ta vozila stala na kontrolnom punktu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam šta se dogodilo na tom kontrolnom punktu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Jedan od tih naoružanih ljudi je prišao džipu i ja nisam čuo šta su razgovarali, ali vidjeo sam da je pozdravio i onda je pozdravio ljude u tom džipu i kad je, kad sam ja krenuo, on je samo rukom meni ovako pustio, "pošto si sa njima, prolazi i ti".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je trebalo da vi pokažete bilo kakav dokument ili ste na neki način zaustavljeni ili sprečeni da pređete kroz kontrolni punkt?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ja sam se zaustavio i bilo bi logično da sam pokazao dokumenat, ali pošto sam išao iza toga vozila, rečeno mi je, "pošto putuješ zajedno sa njima, prođi".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam, molim vas, šta se dogodilo kad su u ta dva vozila došla u logor za obuku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ta dva vozila nisu došla u logor za obuku nego smo se prvo zaustavili ispred jedne, ispred jedne kuće, ispred koje su takođe bili vojnici. To, to mi nije ličilo na neki logor i tu je gospodin Frenki izašao i oni koji su bili sa njim i ja sam nakratko izašao. Ljudi koji su bili u uniformama i naoružani ispred te kuće su pozdravili Frenkija i on je jednom od njih rekao, u stvari meni je rekao da će mi pronaći čoveka da me odvede da mi pokaže gdje su ovi ljudi na obuci i on mi je, nakon par minuta jedan uniformisani mladić je otišao sa mnom nekih možda kilometar ili dva i tamo sam ja posjetio ove ljude iz mog grada koji su bili na toj obuci.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je ukupno naoružanih ljudi bilo u blizini te kuće?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, sad tačno ne znam, ali bilo je četiri, pet ljudi sigurno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sećate li se šta su oni imali na sebi?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Oni su imali na sebi maskirne uniforme i imali su te crvene beretke.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je iko pozdravio Frenkija kada je ovaj izašao iz džipa?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, ovi koji su bili na, tu na vratima ispred te kuće, oni su ga pozdravili.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Rekli ste da je Frenki rekao da će naći nekoga da vas odvede u kamp i jesu li vas u jednom trenutku doista i odveli u kamp za obuku u Iloku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam, molim vas, što ste onde videli?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, na samom ulazu sam vidio jednu rampu i kad su podigli tu rampu onda sam ušao tu i poslje mi je rečeno da je to bila neka Titova vila i vidio sam da je to improvizovan prostor za obuku. Nije mi ličilo na neku kasarnu ili na neki, na neki vojni objekat i vidio sam tih dvadesetak ljudi iz mog grada. S njima sam se pozdravio, malo sam popričao i tako ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li išta saznali o instruktorima u kampu? Ko su oni bili?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Kasnije sam saznao da su instruktori bili pripadnici te specijalne jedinice Državne bezbjednosti MUP-a Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li saznali njihov identitet, bilo koga od tih instruktora koji su u to vreme bili u kampu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, jedan od tih instruktora je bio i ovaj gospodin pod brojem 16.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A drugi? Jeste li saznali išta o identitetu drugih?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Saznao sam i za jednog drugog, ali njega nema na ovom, na ovoj listi ovde.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da kažete njegovo ime, a da pritom ne ugrozite svoj identitet?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, molim da na kratko pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na javnoj sednici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko dugo ste bili u tom kampu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Možda sam bio jedno sat ili malo duže od sata.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Čega se sećate u vezi sa tim uniformama koje su nosili ljudi u kampu, ako se sećate?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, sjećam se, ti ljudi su, ovi ljudi iz mog grada koji su bili na obuci, oni su nosili maskirne uniforme sa tim crvenim beretkama.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste videli neke oznake na rukavima ili neke druge oznake koje su ljudi iz vašeg grada imali ili na uniformama koje ste videli na ljudima u tom kampu za obuku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ne znam da li sam tog momenta vidio, ali kasnije su na tim uniformama nosili, nosili oznaku sivog vuka, amblem sivog vuka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad kažete kasnije, možete li da budete precizniji, kada ste videli ovu oznaku sivog vuka?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, po povratku u moje mjesto tada sam, tada sam viđao te oznake na istim uniformama koje sam vidio prilikom te posjete.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva 349, tabulator 12, on se prikazuje na kompjuterskom ekranu pred vama. Pogledajte to, molim vas. Da li vidite to što je prikazano u tabulatoru 12?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, to je taj amblem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada ste otišli iz kampa, da li ste se vraćali iz kampa sami ili ste pratili ponovo džip Frenkija Simatovića?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: U povratku sam išao sam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste prošli kroz isti kontrolni punkt koji ste prošli na putu u kamp?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam šta se desilo ovog puta kad ste pokušali da prođete kroz taj punkt?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Tada su mi tražili dokumenta da pokažem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada ste pokazali svoja dokumenta, da li ste sa njima i razgovarali o tome šta radite u tom kraju?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Nismo razgovarali, samo su pogledali moja dokumenta i rekli su mi da mogu da nastavim dalje put.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je došao jedan trenutak kada su pripadnici specijalne jedinice srpske Državne bezbednosti došli u opštinu o kojoj svedočite?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad je to bilo?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: To je bilo 11. aprila 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste vi saznali za njihov dolazak?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ovaj gospodin pod brojem 13 me je obavjestio da toga dana treba da stignu ti ljudi, da pripremimo ručak i da pripremimo smještaj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je čovek pod brojem 13 rekao koliko ljudi stiže?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, rekao je da pored tih domaćih ljudi koji su otišli sa tog terena na obuku da će da dođu još 30 novih ljudi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je rekao radi čega tih 30 ljudi dolaze u vašu opštinu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, u tom trenutku, mislim nije govorio zbog čega oni, rekao je samo da oni tu dolaze i da im se obezbjedi ručak i smještaj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad su oni stigli u to vreme, da li je u to vreme već bilo nekih neprijateljstava, nekih sukoba u vašoj opštini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, nekih značajnijih sukoba nije bilo ali bilo je nekih manjih diverzija u gradu i u neposrednoj blizini grada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako su stigli ovi ljudi?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ovi ljudi su stigli sa dva helikoptera.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su to bili policijski ili vojni ili civilni helikopteri?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: To su bili, mislim da su to bili vojni helikopteri.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ova grupa od 15 muškaraca, šta su oni imali na sebi, ako se sećate?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, oni su na sebi imali maskirne uniforme, na jednoj ruci su imali amblem koji smo maloprije vidili, sivog vuka i imali su crvene beretke.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je jedan u toj grupi izgledao kao da on komanduje drugima?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koji je taj bio?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: To je ovaj gospodin pod brojem 16.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad su oni stigli, ko ih je dočekaio i pozdravio?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, pored mene bio je i lokalni komandant tog odreda u tom mjestu i bila su dva čovjeka iz komande brigade.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad kažete iz komande brigade, mislite na JNA?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, tu brigadu koja je bila na tom području i tad je ona bila u sastavu JNA.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li bih bio u pravu ako kažem da su ti ljudi smešteni u mesnoj školi pre nego što su prešli u jednu, u jedan drugi kraj iste opštine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre preuzimanja vlasti u opštini, da li su ti ljudi viđeni u javnosti otvoreno u centru grada?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: U centru grada, koliko znam, nisu, ali na tom području gdje su smješteni i u par tih sela su se javno kretali i viđeni su.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad ću vas zamoliti da kažete imena pripadnika te jedinice kojih se sećate i zamoliću da pređemo u privatnu sednicu radi

...

(privatna sednica)

sekretar: Sad smo na javnoj sednici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ranije ste svedočili kako su od vas tražili da organizujete ručak za te ljude. Da li ste to uradili?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da. Ja i ljudi iz tog mjesta smo organizovali ručak prilikom njihovog dolaska.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme tog ručka, da li je jedan od tih ljudi rekao zbog čega je došao i u ime koje organizacije je on u toj opštini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, jedan od njih je rekao da su oni došli ispred Srpske radikalne stranke iz patriotskih pobuda da tom, da pomognu srpskom narodu na tom prostoru.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je on ili neko drugi govorio o drugim područjima gde su se ranije borili?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ne znam baš da li je na tom ručku govorio, ali kasnije neki od njih spominjali da su i ranije bili na nekim prostorima gdje su se vodile borbe.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sećate li se koja su mesta pominjali?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, pominjali su da su bili u Istočnoj Slavoniji, oko Vukovara.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću da se sada svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva 470, tabulator 5, tačnije 476, tabulator 5 i reći ću, časni Sude, da su tabulatori 5, 6, 12, 14 i 16 stenografske beleške koje su u vreme intervjua vođene za petoro raznih ljudi. Ove stenografske beleške vođene su za vreme razgovora pred istražnim sudijom u jesen 1992. godine. U ovoj opštini Vojni sud u Banja Luci je istraživao neke od tih zločina i vođeni su informativni razgovori sa nekim ljudima. Tužilaštvo nudi ove beleške u dokazni materijal, pošto imamo nekoliko indikacija da su pouzdani. Pre svega, ovi razgovori vođeni su neposredno posle događaja. Kao drugo, u izjavama vidimo da se ljudi koji daju izjave rukovode sopstvenim interesom, stenografske beleške imamo za te razgovore, svedok je proverio te beleške, pregledao ih je. Tačnije, beleške su potom pokazane ljudima koji

su davali izjavu i oni su imali priliku da potvrde njihovu tačnost i kao poslednje, svi detalji iz ovih beleški biće potvrđeni od strane svedoka koji su lično upoznati sa tim događajima. Poslednji dokument je pod tabulatorom 10 od 5. januara 1993. godine. To je jedna optužnica, pošto optužnice same po sebi ne predstavljaju dokazni materijal, mi ovo nudimo iz dva razloga: prvo, da potkrepimo biografsku informaciju za troje ljudi koji su u optužnici navedeni, a kao drugo, kao dokaz da je u tom periodu bilo istrage i da su, da je podneta krivična prijava u najmanje jednom slučaju.

SUDIJA MEJ: U redu, prihvatamo na toj osnovi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, pogledajte poslednju stranu dokaznog predmeta 476, tabulator 5. Moje pitanje je da li prepoznajete potpis te osobe?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Čiji je to potpis?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: To je potpis osobe pod brojem 16.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste imali priliku da pregledate izjavu osobe koja je pod brojem 16 u dokumentu iz tabulatora 3? Da li ste pregledali tu izjavu i da li je, koliko vi možete da kažete iz svog iskustva, ona tačna?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, ja sam ovu izjavu više puta pregledao i uglavnom je tačna.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ima nekih materijalnih grešaka na koje želite da skreneta pažnju Suda?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ne vidim sad neke, neke bitne, bitne činjenice na koje bi ukazivao sudu. Mislim da je uglavnom tačna.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U ovoj izjavi pominje se i ja ću vas pitati da li je to vama poznato iz ličnog iskustva, pominje se osoba pod brojem 16, ta osoba je dobila dva vozila za svoje učešće u događajima u vašoj opštini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pitanje je da li je to tačno, je li?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, tačno je da je ta osoba pod ovim brojem dobila ta dva vozila.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koja vozila?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Putničko vozilo "Mercedes" (Mercedes) i putničko vozilo "Golf" (Golf).

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znete li uopšteno govoreći odakle su ta vozila stigla? Neko ih je ranije posedovao? Ne u smislu ko je ranije bio vlasnik, nego otprilike koji je izvor iz koga su stigla ova vozila?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, vlasnici su bili Hrvati ili Muslimani i to je, smatralo se kao ratni plijen.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je srpski krizni štab znao da je osoba pod brojem 16 dobila ta dva vozila?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su oni zvanično odobrili da se njemu daju ta dva vozila?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, koliko mi je poznato, nije bilo nekih zvaničnih dokumenata, ali mu je usmeno odobreno da odveze ta dva vozila.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je bilo drugih članova te grupe iz Srbije koji su takođe dobili dozvolu da uzimaju vozila za koje vi kažete da su se smatrala ratim plenom?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Da?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodin Grum ovu osobu pod brojem 16 ovim svojim pitanjem karakteriše kao osobu iz Srbije, a iz ovih sudskih spisa se vidi da je pred sudom u Banja Luci odgovarala kao osoba koja je građanin Republike Srpske, odnosno, Bosne i Hercegovine. Prema tome, pitanje je postavljeno na način koji iskrivljuje činjenice.

SUDIJA MEJ: Mi ćemo onda da razmotrimo odakle je on.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Prema vašem saznanju, odakle je osoba pod brojem 16?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ta osoba je iz Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znate li iz kog grada u Srbiji?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Znam iz kog je grada.

SUDIJA ROBINSON: Da li možete da zamolite svedoka da objasni šta on podrazumeva pod ratnim plenom?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu, samo da razjasnim prvo ovo pitanje. Pre nego što je osoba pod brojem 16 uzela učešće u događajima koje opisujete vezane za ratni plen, da li je imao nekih kontakata ili je ranije bio u opštini o kojoj vi svedočite?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Do 11. aprila 1992. godine, koliko je meni poznato, nije bio na tim prostorima, mislim da čak nije ni dolazio na te prostore.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sudija Robinson (Robinson) traži od vas da malo detaljnije objasnite šta imate u vidu kad kažete ratni plen.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, posle borbenih dejstava koja su vođena konkretno, kad pričam za ta dva vozila, ta vozila su, znači, ostala na tom području posle tih borbenih dejstava i onda su, ovaj, vojnici koji su bili na tom prostoru ta vozila dovezli na područje te opštine i napravljena je evidencija šta je od tih vozila i materijalnih sredstava vrijednijih nađenih na tom prostoru, na tom oslobođenom prostoru.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li bi bilo tačno reći da je ova imovina, uključujući i automobile, bila imovina koja je ostala iza ljudi koji su ubijeni prilikom preuzimanja vlasti ili imovina ljudi koji su ostavili tu imovinu iza sebe kada su pobjegli?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ne znam, mislim da konkretno za, za ova vozila ljudi nisu bili, nego su samo se povukli posle tih borbenih dejstava u tom selu. To nije bilo u gradu, to je selo ... (*izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) ...

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, zamolio bih da na kratko predemo na privatnu sednicu.

SUDIJA KVON: Da, svakako, izvinjavam se.

(privatna sednica)

sektretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Želim da vas vratim na 15. april 1992. godine. Da li ste tog dana bili na nekom sastanku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete ko je još bio prisutan na tom sastanku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Tom sastanku su prisustvovali broj 9, broj 10, broj 13, a broj 16 je stigao naknadno, takođe, sa još nekoliko ljudi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Osim broja 16, da li je bilo i drugih predstavnika srpske službe DB na tom sastanku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Mislim da nije.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, pre nego što pređemo na suštinu tog sastanka, da li bismo u ovom trenutku mogli da prekinemo sa radom?

SUDIJA MEJ: Dobro, sad ćemo da prekinemo sa radom. Dve stvari: za medije, od mene je traženo da vas podsetim da ne govorite ništa šta bi moglo da otkrije identitet ove opštine. Drugo, obraćam se svedoku B-1244, sada završavamo sa radom za danas. Molimo vas da se vratiti sutra u 9.00 da nastavite sa svojim svedočenjem. Možete li da upamtite da za to vreme ne treba ni sa kim da razgovarate o svedočenju, uključujući i članove Tužilaštva, sve dok vaš iskaz ne bude završen.